

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 073 (5545) 17 aprel 2018-ci il. "Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Ölkəmizin hər bir bölgəsində turizm sektoru inkişaf edir

Prezident İlham Əliyev
Ramiz Mehdiyevi
"Şöhrət" ordeni
ilə təltif edib

2

YAP seçkilərə qeyri-obyektiv
qiymət verilməsini
qətiyyətlə pisləyir

4

Əli Həsənov: "Seçkilər
Azərbaycan xalqının
iradəsini əks etdirir"

4

Əli Əhmədov: "ATƏT DTİHB
ikili standartlardan
xilas ola bilmir"

4

Mərkəzi Seçki Komissiyası
prezident seçkilərinə
yekun vurub

5

Prezident İlham Əliyev sosial
dövlət modelinin praktik
müstəvidə uğurla
reallaşmasını təmin edib

8

13

Ermənistanın hakim
dairələri çalxalandı -
"Qarabağ klanı"
parçalanır

4

Manat
ucuzlaşmayacaq
əksinə güclənə bilər

16

"Neftçi" "Zirə"ni
darmadağın edib

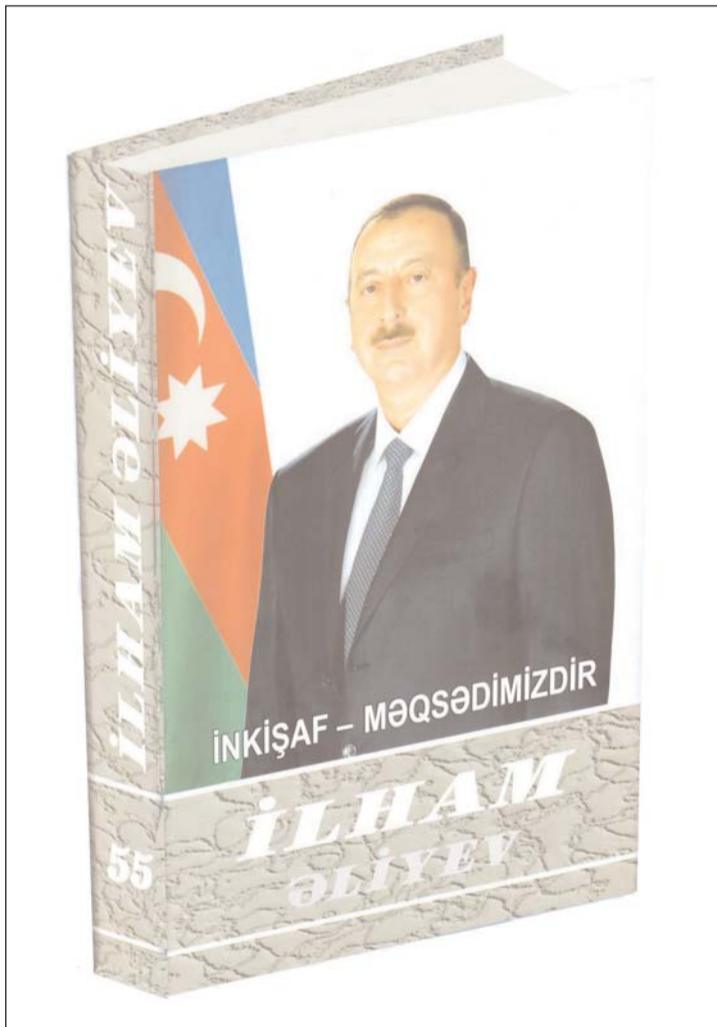

17 aprel 2018-ci il

Prezident İlham Əliyev: Enerji siyasətində atılan addımlar bizi daha da gücləndirir

*“İlham Əliyev. İnkişaf - məqsədimizdir”
çoxcildliyinin 55-ci kitabı çapdan çıxıb*

Enerji siyasətində atılan addımlar bizi daha da gücləndirir. Çünki bu sahədə aparılan işlər və irəli sürülən təşəbbüslər uzunmüddətli maliyyə mənbələrimizi təmin edəcək və biz bu imkanlardan çox səmərəli şəkildə istifadə edirik. Azərbaycan tərəfindən irəli sürülmüş yeni layihələr, yeni təşəbbüslər dünya birliyi tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Azərbaycan artıq öz üzərinə çox böyük məsuliyyət götürür. Xarici tərəfdaşlarla həm Azərbaycanda, həm xaricdə birgə fəaliyyətimiz yeni pilləyə qalxır. Bu gün artıq Azərbaycan öz investisiyalarını xarici ölkələrə qoymağa başlayır. Bu bizim üçün yeni bir prosedir. Ancaq biz buna hazırlaşmışıq və dünyada Azərbaycan çox etibarlı investor və dost kimi tanınır. Əlbəttə, beynəlxalq əlaqələrimiz, xüsusilə dost ölkələrin sayının artması və yeni biznes layihələri bizim iqtisadi maraqlarımızı da təmin etməlidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “İnkişaf məqsədimizdir” çoxcildliyinin 55-ci kitabında yer alan bu fikirlər dövlətimizin başçısının 2013-cü il fevralın 12-də “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramı”nın icrasının dördüncü ilinin yekunlarına həsr olunmuş konfransdakı nitqindən götürülüb.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri akademik Ramiz Mehdiyevin buraxılışına məsul olduğu çoxcildliyin 55-ci kitabında materiallar 2013-cü ilin fevralından aprelinədək olan dövrü əhatə edir. Bu kitab Prezident İlham Əliyev və Azər-

baycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın “Baku” jurnalına müsahibəsinin mətni ilə başlanır.

Nəşrdə dövlətimizin başçısının Xorvatiyaya, Monteneqroya rəsmi səfərləri zamanı apardığı danışıqlara, mətbuata bəyanatlarına, imzalanan sənədlərə dair materiallar, Monteneqronun “Pobjeda” qəzetinə müsahibəsinin mətni, habelə Serbiya, Gürcüstan prezidentlərinin Azərbaycana rəsmi səfərləri zamanı keçirilən tədbirlərlə bağlı informasiyalar toplanıb.

Çoxcildliyin bu kitabına Azərbaycan Prezidentinin Küveyt, İtaliya, İran, Avstriya, Rumıniya, Böyük Britaniya, Məra-

keş, Səudiyyə Ərəbistanı, Kanada, Türkiyə, Çin, İsveçrə və digər dövlətlərin, ATƏT, İSESCO, Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı və digər beynəlxalq qurumların ölkəmizə səfər etmiş yüksək vəzifəli şəxslərini qəbul etməsinə, MDB Dövlət İnformasiya Agentlikləri Rəhbərləri Şurasının Bakıda keçirilən XVI iclasının, “Mülki müdafiə və əhəlinin fəlakət riskinin qarşısının alınmasına hazırlanması” mövzusunda Qəbələdə keçirilmiş beynəlxalq konfransın iştirakçıları ilə görüşlərinə və digər beynəlxalq tədbirlərdə iştirakına dair materiallar daxil olunub.

Nəşrin 55-ci kitabında dövlətimizin başçısının Azərbaycanda həyata keçirilən uğurlu daxili və xarici siyasətə, iqtisadi potensialın möhkəmlənməsinə, ordu quruculuğuna, regionların sosial-iqtisadi inkişafının təmin olunmasına, cəmiyyətin demokratikləşdirilməsi istiqamətində önəmli nailiyyətlərə və ictimai-siyasi həyatın digər sahələrinə dair nitqləri, çıxışları, tövsiyələri, həmçinin Azərbaycanın ilk “Azerspace-1” telekommunikasiya peykinin orbitə buraxılması mərasimində iştirakına dair informasiya yer alıb. Bu kitabda, eyni zamanda, Prezidentin Bakının ev sahibliyi etdiyi “Cənubi Qafqazın və Mərkəzi Asyanın gələcəyi ilə bağlı strateji dialoq” mövzusunda Dünya İqtisadi Forumunun (Davos Forumu) açılışında iştirakı, çıxışının mətni, forum iştirakçıları ilə apardığı mükəllimə və müzakirələrə dair materiallar da verilib.

Bu cildə, həmçinin Azərbaycan Prezidentinin Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının IV qurultayına, Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin XXIV Baş Məclisinə müraciətləri, Böyük Britaniyanın nüfuzlu “The Business Year” jurnalına, “Rossiya-24” telekanalına müsahibələri yer alıb.

Kitabda dövlətimizin başçısının Qəbələ rayonuna səfərinə, burada ictimaiyyət nümayəndələri ilə görüşünə, bölgədə, eləcə də paytaxtda infrastruktur obyektlərinin tikintisi ilə tanışlığına və açılış mərasimlərində iştirakına dair materiallar yerləşdirilib. Kitaba “Qeydlər”, “Şəxsi adlar”, “Coğrafi adlar” göstəriciləri də daxil edilib.

“Azərənəş” tərəfindən buraxılan 55-ci kitabın hazırlanmasında Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC) materiallarından istifadə olunub.

Prezident İlham Əliyev Ramiz Mehdiyevi “Şöhrət” ordeni ilə təltif edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 16-da Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevi yubileyi münasibətilə təbrik edib, onu Azərbaycan Respublikasında dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsində səmərəli fəaliyyətinə və elmin inkişafında böyük xidmətlərinə görə “Şöhrət” ordeni ilə təltif edib.

Ramiz Mehdiyev bu təltifə və onun fəaliyyətinə verdiyi yüksək qiymətə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirib. Administrasiya rəhbəri Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin daha da möhkəmləndirilməsində Prezident İlham Əliyevin müstəsna xidmətlərini vurğulayıb və qeyd edib ki, məhz dövlət başçısının rəhbərliyi altında Azərbaycanda bütün sahələrdə çox yüksək nailiyyətlər əldə olunub. O, bir daha dövlət başçısına minnətdarlıq edib.

Ölkəmizin hər bir bölgəsində turizm sektoru inkişaf edir

Sürətli inkişaf dövrünü yaşayan Azərbaycanın hər bir bölgəsində sıçrayışlar görmək mümkündür. Bütün sahələrdəki dinamik inkişaf turizm sahəsində də özünü göstərir. Ölkəmizə dünyanın hər bir ölkəsindən səfər edən turistlərin, cəlbədicəli məkan olaraq, Azərbaycanı seçmələri bir sıra amillərə söykənir. Bir sıra yeni müasir otellərin inşası, ölkəmizdəki əmin-amanlıq və inkişaf, eləcə də, yay turizmi ilə yanaşı, qış turizminin yaradılması turistlərin Azərbaycana cəlb olunmasında daha bir addım oldu. Azərbaycanın hər bir bölgəsində turizm sektorunun inkişaf etdirilməsi istiqamətində görüləcək işlər hələ də var. Turizmin inkişafı ilə bağlı bölgələrdə yeni otellərin tikilməsinə də ehtiyac var.

Bu gün "Şahdağ" Qış-Yay Turizm Kompleksi yüz minlərlə turisti qəbul etmək iqtidarındadır. Vaxtilə ən elementar infrastruktur imkanlarından məhrum olan, lakin bu gün nəhəng turizm kompleksinin tikildiyi dağlara dəmir yolu xəttinin çəkilməsi bu sahənin inkişafında əhəmiyyətli rola malikdir. Hazırda

Turizm sahəsinə ayrılan dövlətin diqqətinin aşkar təzahürüdür ki, bu ilin yanvarında ölkəmizə gələn xarici vətəndaşların sayı 185 minə keçib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 17 faiz artım deməkdir. Rəsmi statistikaya əsasən, Azərbaycana gələn xarici vətəndaşların sayına görə beş ölkə - Rusiya (59 990 nəfər), Gürcüstan (45 679 nəfər), Türkiyə (24 276), İran İslam Respublikası (13 437 nəfər) və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (8 265 nəfər) üstünlük təşkil edib. Bu ölkələrdən gələn xarici vətəndaşların sayı yanvar ayı ərzində ölkəmizə gələn xarici ziyarətçilərin 82 faizini təşkil edib. Keçən ilin yanvar ayı ilə müqayisədə say etibarilə daha yüksək artımın müşahidə edildiyi ölkələr Türkiyə (5 379 nəfər), Gürcüstan (4 480 nəfər), Rusiya Federasiyası (3 774 nəfər) və BƏƏ (2 869 nəfər) olub. Bu ölkələrdən gələnlərin sayındakı artım cəmi 16 min 502 nəfər təşkil edib ki, bu da ümumi artımın 61 faizi deməkdir. Keçən ilin yanvar ayı ilə müqayisədə, faiz etibarilə daha yüksək artımın müşahidə edildiyi ölkələr isə Küveyt (540%), Pakistan (316%), Hindistan (234%) və Qətər (167%) olub. Bu ölkələrdən Azərbaycana gələnlərin sayında artım cəmi 5 720 nəfər təşkil edib ki, bu da ümumi artımın 21 faizi deməkdir.

Son vaxtlar bir çox ölkələrin Çin, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, İsrail və digər ölkələrin aviaşirkətlərində fəallıq da nümayiş olunub. 2017-ci ildən İsrail Hava Yolları ilə Azərbaycana 15 min turist səfər edib. Ekspertlərin fikrincə, 2018-ci ildə bu rəqəm artaraq, 50 minə yaxın olacaq.

Turistlərin sayında rəqəmin bu şəkildə dəyişməsi, əlbəttə ki, ölkəmizin coğrafi relyefi, iqlimi, təbii sərvətləri, həyata keçirilən dövlət proqramları ilə yanaşı, ölkəmizdəki sabitliyin, əmin-amanlığın və bu sektora dövlət tərəfindən ayrılan diqqətin məntiqi nəticəsidir.

Zümrüd BAYRAMOVA

"Şahdağ"ın bu kompleksində ikinci mərhələdə işlərin görülməsi planlaşdırılıb. Belə ki, burada dəniz səviyyəsindən 2350 metr yüksəklikdə 5 nömrəli lift meydançası inşa ediləcək və 4,2 kilometr uzunluğunda yeni eniş zolağı tikiləcək. Bu, ən uzun zolaq olmaqla yanaşı, mürəkkəbliyinə görə də, qırmızı dərəcəli zolaq olacaq. Bu il kompleksin əsas meydanında əyləncə infrastrukturunun qurulması da planlaşdırılır. Burada "Bouling", tennis və digər stolüstü oyunlar zalı, kinoteatr, musiqi mərkəzi, həmçinin suvenir mağazaları, iaşə və xidmət obyektləri inşa ediləcək. Təbii ki, ölkəmizə gələn turistlərin sayının artımı bu sahənin inkişafının məntiqi nəticəsidir. Təkcə keçən il ölkəmizə gələn turistlərin sayında beş yüz minə yaxın artım müşahidə olunmuşdur. Turistlər ölkəmizdə mövcud olan gözəl yollardan və aeroportlardan istifadə edirlər. İndi sürətli qatarların olacağı planlaşdırılıb.

17 aprel 2018-ci il

Əli Həsənov: "Seçkilər Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirir"

"Bu prezident seçkiləri demokratikliyi və təkmilliyi baxımından indiyədək ölkədə keçirilmiş ən yaxşı seçkidir". SİA-nın məlumatına görə, bu fikirləri Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov Xəzər Televiziyasına müsahibəsində belə deyib. Dövlət rəsmisi bildirib ki, müşahidəçi rəylərinin mütləq əksəriyyəti reallığı əks etdirir. Yalnız bir təşkilatın qərəzli rəyi heç nəyi dəyişməz.

Əli Həsənov deyib ki, Azərbaycandakı prezident seçkiləri bütün dünya ictimaiyyətinin gözü önündə demokratik və şəffaf şəkildə keçirilib və ən əsası Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirir. Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi bildirib ki, bunu həm seçki öncəsi beynəlxalq və yerli qurumların apardığı sorğuların nəticələri, həm də seçkidən sonra Azərbaycan xalqının yüksək əhval-ruhiyyəsi sübut edir. Seçkiləri müşahidə edən çoxsaylı müşahidəçilərin və media nümayəndələrinin rəyləri də bu yönümdədir.

Əli Həsənov vurğulayıb ki, yalnız bir təşkilatın mənfəət rəyində olması, əslində həmin qurumun niyyətindən xəbər verir və bu, Azərbaycan dövləti üçün ciddi əhəmiyyət kəsb etmir. Dövlət rəsmisi bildirib ki, həmin təşkilatda fəaliyyət göstərən ekspertin hazırlanan rəyin reallığı əks etdirməməsinə bəyan etməsi də hesabatın qərəzli olduğunun sübutudur. Bu, bir daha göstərir ki, onların məqsədi heç də seçkini müşahidə edib, ona obyektiv münasibət bildirmək olmayıb. Ə.Həsənov bildirib ki, seçkilərin yüksək səviyyədə, demokratik və şəffaf şəraitdə keçirilməsi üçün həm Mərkəzi Seçki Komissiyası, həm də qanuni öhdəliyi olan dövlət qurumları vəzifəsinin öhdəsindən layiqincə gəlib.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi mətbuat xidmətinin məlumatı

2018-ci il aprelin 11-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçkilərinin yekunlarına dair Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının protokolu təsdiq edilməsi və seçkilərin nəticələri ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun iclası aprelin 17-də saat 15:00-a təyin edilib. Əlaqə telefonu: 012 492-99-73.

Manat ucuzlaşmayacaq əksinə güclənə bilər

"Dünyada gedən siyasi oyunların sayəsində bir çox ölkələrin iqtisadiyyatlarına təsir halları baş vermişdir. Belə ki, Rusiyaya tətbiq olunan iqtisadi sanksiyalar rus rublunun 12%-ə

qədər ucuzlaşmasına gətirib çıxarmışdır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Azər Badamov deyib.

Onun sözlərinə görə, rublun ucuzlaşması manatın məzənnəsinə təsir edə bilməz: "Çünki, rublun ucuzlaşması dayanmışdır və əksinə yenidən güclənməsinə istiqamətlənib. Bundan başqa Azərbaycan müstəqil ölkədir və ölkəni müstəqil şəkildə öz iqtisadi qanunları ilə idarə edir. Bu gün neftin qiyməti bahalaşmağa doğru istiqamətlənib. Bundan əlavə Azərbaycanda qeyri-neft sektoru inkişaf etmişdir və bir sıra Azərbaycan məhsulları dünya ölkələrinə istehsal olunur. Bu istehsal olunan mallar isə dünya ölkələrinə satılır. Düzdür, ölkəmizdə istehsal olunan malların müəyyən hissəsi Rusiya bazarlarına göndərilir. Amma sahibkarlara Rusiya bazarları sərf etməyə ayrı ölkələrdə yeni bazarlar axtarır tapacaq və istehsal olunan malları o ölkələrə satacaqlar. Cənab Prezident vaxtında demişdir ki, biz yeni bazarları tapmalıyıq və bu gün Azərbaycanda istehsal olunan malların kifayət qədəri də müxtəlif ölkələrin bazarlarına ixrac olunur. Bütün bunları nəzərə alaraq düşünürəm ki, manatın məzənnəsində ucuzlaşma baş verməyəcək. Əksinə manatın güclənəcəyini düşünürəm".

Neftin qiymətinin bahalaşması manatın məzənnəsinin yüksəlməsinə səbəb olacaq

"O bilər ki, Rusiyaya qoyulan sanksiyalar neftin qiymətinin bahalaşmasına gətirib çıxarsın. Bu zaman təbii olaraq, manatın məzənnəsi də yüksələcək". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında iqtisadçı-ekspert Əkrəm Həsənov söyləyib.

Onun sözlərinə görə, manatın məzənnəsində müxtəlif vaxtlarda azalma, artma müşahidə oluna bilər, amma ciddi dəyişiklik müşahidə edilməyəcək: "Çünki, Azərbaycanın valyuta gəlirləri neftdən əldə olunur. Ona görə manatın məzənnəsinə təsir edən yeganə amil neftin qiyməti olacaq. Rusiya rublu və Türkiyə lirəsinin ucuzlaşması Azərbaycan manatına ciddi təsir göstərə bilməz. Əksinə, ola bilər ki, Rusiyaya qoyulan sanksiyalar neftin qiymətinin bahalaşmasına gətirib çıxarsın. Bu zaman təbii olaraq, manatın məzənnəsi də yüksələcək. Amma vəziyyət indiki kimi davam etsə, manat olduğu kimi qalacaq. Hətta manat bir az da güclənə bilər".

Əli Əhmədov: "ATƏT DTİHB ikili standartlardan xilas ola bilmir"

"Aprel ayının 11-də Azərbaycanda demokratik dəyərlərə və normalara əsaslanan prezident seçkiləri keçirilmişdir. Bütün insanlar seçkilərin yüksək fəallıq şəraitində keçirildiyinin şahidi olmuşdur". Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini - İcra katibi Əli Əhmədov aprelin 11-də Azərbaycanda keçirilmiş prezident seçkiləri ilə bağlı ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun qərəzli və daxili təzadlarla dolu ilkin rəyinə münasibət bildirərkən səsləndirmişdir.

YAP-ın Sədr müavini Əli Əhmədovun sözlərinə görə, Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədi, fəaliyyətdə olan Prezident İlham Əliyevin yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməsi onun əvvəlki illərdə fəaliyyətinə xalqın yüksək qiymət verməsinin nəticəsi hesab olunmalıdır: "Digər tərəfdən, Yeni Azərbaycan Partiyası İlham Əliyevin seçki kampaniyasını yüksək səviyyədə təşkil etmiş, yüzlərlə mitinq və görüş keçirərək, onun seçki proqramını seçicilərin diqqətinə çatdırıb bilməmişdir. Cənab İlham Əliyevin səlahiyyətli nümayəndəsi və Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra katibi kimi təsdiq edə bilərəm ki, həm həyata keçirdiyimiz seçki kampaniyası, həm də bütünlükdə seçki prosesi demokratik normalara uyğun, ədalətli və tam şəffaf olmuşdur. Seçkilərdən sonra ölkədəki sakit ab-hava, bütün digər namizədlərin seçilən namizədi təbrik etməsi və seçkiləri müşahidə edən 900 nəfərə yaxın müşahidəçilərin böyük əksəriyyətinin səsvərmənin nəticələrini yüksək qiymətləndirməsi dediklərimin əyani sübutudur". "ATƏT DTİHB Azərbaycanda prezident seçkilərinə qara yaxır" - deyərək, bildirən Əli Əhmədov daha sonra qeyd etmişdir: "Bunların fonunda ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun kəskin fərqlənən rəyi təəccüb və təsüf doğurur, necə deyirlər, ala qarğa kimi görünür. Belə çıxır ki, ATƏT DTİHB ikili standartlardan xilas ola bilmir, hamının, o cümlədən beynəlxalq müşahidəçilərin əksəriyyətinin yüksək qiymətləndirdiyi prezident seçkilərinə qara yaxır".

YAP seçkilərə qeyri-obyektiv qiymət verilməsini qətiyyətlə pisləyir

Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanda 2018-ci il aprel ayının 11-də keçirilmiş prezident seçkiləri barədə ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun, ATƏT Parlament Assambleyasının və Avropa Şurası Parlament Assambleyasının ilkin hesabatı ilə əlaqədar press-reliz yaymışdır. Press-relizdə deyilir: "2018-ci il aprel ayının 11-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkiləri keçirilmişdir. Prezidentliyə 8 namizədin iştirakı ilə keçirilən seçkilər seçki prosesinin müxtəlif mərhələsinə və səsvərmənin gedişi 60 minə yaxın yerli və 804 beynəlxalq müşahidəçi tərəfindən izlənilmişdir. 59 ölkəni, 61 beynəlxalq təşkilatı əhatə edən beynəlxalq müşahidəçilərin mütləq əksəriyyətinin yüksək qiymətləndirdiyi seçkilər haqqında ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun, ATƏT Parlament Assambleyasının və Avropa Şurası Parlament Assambleyasının kəskin fərqlənən ilkin hesabatla çıxış etməsi təəccüb doğurur. İlkin yaranan təəssürat bundan ibarətdir ki, sanki yuxarıda qeyd olunan təşkilatlar Azərbaycandakı deyil, hansısa başqa bir seçki barəsində hesabat hazırlamışdır. Hesabatın qeyri-obyektivliyinə, qərəzli olmasına, deməli faktlara, reallığa məhəl qoyulmamasına heç nə ilə haqq qazandırmaq mümkün deyildir. Belə bir vəziyyət hesabatda əks olunan əsassız, qüsurly və birbaşa qərəzli iddialarla əlaqədar hər hansı diskussiyaya yer qoymur.

Seçkilərdə 86,03% səs çoxluğu ilə qalib gəlmiş fəaliyyətdə olan Prezident İlham Əliyevin namizədliyini irəli sürən Yeni Azərbaycan Partiyası olaraq biz ATƏT DTİHB, ATƏT PA və AŞ PA müşahidə missiyası tərəfindən hazırlanmış ilkin hesabatı qeyri-obyektiv və qərəzli hesab edirik, azad, şəffaf və düzgün şəraitdə keçirilən seçkilərə bu cür qiymət verilməsini qətiyyətlə pisləyirik.

Hər bir seçkinin demokratikliyi, obyektiv və şəffaf olması onun əhalinin siyasi iradəsinə ifadə etməsi dərəcəsi ilə ölçülür. Digər tərəfdən, seçkilərə ən həssas və doğru qiyməti onun əsas iştirakçıları - namizədlər verə bilər. Seçki prosesinə qoşulan və qalib gələ bilməyən namizədlərin hər biri qalib gələn namizədi təbrik etməklə seçki prosesinin obyektivliyini etiraf etmişdir. Xalqın və seçkilərə qoşulan namizədlərin obyektivliyini və şəffaflığını yekdil şəkildə etiraf etdiyini seçkilərin guya hansısa pozuntularla müşahidə olunduğunu iddia etmək qeyri-ciddiliyin və açıq qərəzliliyin aydın təzahüründən başqa bir şey deyildir.

Yeni Azərbaycan Partiyası ATƏT DTİHB, ATƏT PA və AŞ PA müşahidə missiyasının elan etdiyi ilkin hesabatda əksini tapmış qeyri-obyektiv və qərəzli iddiaları, o cümlədən Yeni Azərbaycan Partiyasının təşkil etdiyi təşviqat kampaniyalarında administrativ resurslardan istifadə olunması, insanların zorla mitinqlərə gətirilməsi barədə həqiqətlə heç bir əlaqəsi olmayan müddəaları qətiyyətlə rədd edir və missiyanın yekun hesabatda açıq-aşkar qeyri-obyektivliyin və faktlara etinasızlığın aradan qaldıracağına, Azərbaycan seçkilərinin iradəsinə hörmətlə yanaşacağına ümidvar olduğunu bəyan edir."

Nicat Hacızadə: Məzənnə dəyişikliyi üçün heç bir nəzəri və praktiki fundamental əsaslar mövcud deyil

Sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi və ölkəyə xarici investorların gəlməsi üçün lazımı şərtlərdən biri də bazar iqtisadiyyatına uyğun məzənnə siyasətidir. Azərbaycanda qısa və uzunmüddətli dövr ərzində məzənnə dəyişikliyi üçün heç bir nəzəri və praktiki fundamental əsaslar mövcud deyil. Bu barədə AZƏRTAC-a "Bir Pəncərə" İxrac Dəstək Mərkəzinin meneceri Nicat Hacızadə deyib.

Menecer qeyd edib ki, Azərbaycanda son illər aparılan dərin iqtisadi islahatlar artıq 2018-ci ilin ilk aylarında öz töhfəsini verməkdədir. İxrac yönümlü siyasət yürüdən Azərbaycan artıq 2018-ci ilin iki ayı ərzində 241,7 milyon ABŞ dolları dəyərində ixrac həyata keçirib ki, bu da 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 37,4 faiz daha çoxdur. Bundan əlavə, Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları artaraq 44 milyard dolları ötürüb. Davamlı və effektiv ixrac siyasəti nəticəsində ölkəmizin ixracı 2018-ci ilin sonuna qədər daha da artması yüksək ehtimalla proqnozlaşdırılır. Buna səbəb iqtisadiyyatın bütün sektorlarında artımın müşahidə olunmasıdır. Habelə, 2018-ci il üçün nəzərdə tutulan meqa sənaye müəssisələrinin açılışı, kənd təsərrüfatında məhsuldarlığın artımı, qeyri-neft sənayesinin yüksəlişi gələn inkişafa təkan verən amillərdir.

Sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi və ölkəyə xarici investorların gəlməsi üçün lazımı şərtlərdən biri də bazar iqtisadiyyatına uyğun məzənnə siyasətidir. Yuxarıda göstərilən amilləri nəzərə alsaq Azərbaycanda qısa və uzunmüddətli dövr ərzində məzənnə dəyişikliyi üçün heç bir nəzəri və praktiki fundamental əsaslar mövcud deyil.

Bütün qeyd olunan məsələlər birbaşa və dolaylı yolla Azərbaycanda həm makroiqtisadi, həm də monetar dayanıqlılığın möhkəmləndirilməsinə zəmin yaradacaq, ölkəmizi bütün mümkün iqtisadi risklərdən sığortalayacaq.

Mərkəzi Seçki Komissiyası prezident seçkilərinə yekun vurub

Aprel 15-də Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, iclasda 2018-ci il aprel 11-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərinə yekun vurulması və MSK-nın seçkilərin nəticələrinə dair protokolların müvafiq sənədlərlə birlikdə Konstitusiyaya Məhkəməsinə təqdim edilməsi məsələsi müzakirə olunub.

MSK sədri Məzahir Pənahov qeyd edib ki, cari il aprel 11-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkiləri azad, ədalətli və şəffaf şəkildə keçirilməklə ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında müstəsna əhəmiyyət kəsb edən tarixi hadisəyə çevrilib. Seçkilərin yüksək səviyyədə hazırlanıb keçirilməsi üçün MSK və aidiyyəti dövlət qurumları tərəfindən Seçki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş vəzifə və səlahiyyətlərin icrasına xüsusi diqqətlə yanaşılıb. Seçki prosesinin mühüm mərhələləri olan seçici siyahılarının dəqiqləşdirilməsi, normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, seçicilər də daxil olmaqla, bütün seçki prosesi iştirakçılarının maarifləndirilməsi, prezidentliyə namizədlərin irəli sürülməsi və qeydə alınması, bərabər şərtlərə əsaslanan geniş seçkiqabağı təşviqat imkanının yaradılması, müşahidəçilər və kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin azad və sərbəst fəaliyyəti üçün tam maneəsiz şəraitin yaradılması və bütün digər addımlar MSK-nın hazırlayıb təsdiq etdiyi Təqvim Planına əsasən atılıb.

Hər bir ölkə üçün prezident seçkilərinin xüsusi əhəmiyyət daşıdığı vurğulayan Məzahir Pənahov deyib: "900-ə yaxın beynəlxalq müşahidəçinin, habelə nüfuzlu 51 beynəlxalq kütləvi informasiya vasitəsindən KİV təmsilçilərinin izlədikləri seçkilər Azərbaycanın şanlı səhifəsi kimi tarixə düşdü. Ən əsası odur ki, cəmiyyətimizin bütün tərəfləri seçkilərə böyük maraq göstərir. Namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyalarla yanaşı, digər siyasi partiyalar da seçkiləri müşahidə edirdilər. Həmçinin fərdi olaraq öz istəyi ilə seçkiləri izləmək istəyənlər müşahidəçi kimi qeydiyyatdan keçmişdilər. Yəni, bütün bunlar cəmiyyətin seçkilərə olan marağının göstəricisi idi. Çox sevindirici haldır ki, seçkiləri izləyən beynəlxalq müşahidəçilərin demək olar əksəriyyəti seçkilərin yüksək səviyyədə hazırlanıb keçirildiyini qeyd etdilər".

Namizədlərin Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq qeydə alındığını bildiren Komissiya bildirib ki, prezidentliyə 6-sı siyasi partiyalar, 1-i öz təşəbbüsü ilə, 1-i isə seçicilərin təşəbbüsü qrupu tərəfindən irəli sürülməklə 8 nəfərin namizədliyi qeydə alınmış və bütün namizədlərə seçkiqabağı təşviqat dövründə bərabər şərait və eyni imkanlar yaradılıb. Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq, ölkə üzrə 84-ü açıq, 84-ü qapalı olmaqla, ümumilikdə 168 daimi görüş yeri ayrılaraq namizədlərin ixtiyarına verilib və prezidentliyə namizədlər, sadəcə, dairə seçki komissiyalarının məlumatlandırmaqla, həmin yerlərdən ödənişsiz istifadə edərək öz seçicilərinə sərbəst şəkildə seçkiqabağı platformalarını sərgiləyiblər. Namizədlərin seçkiqabağı təşviqatı üçün bütün seçki məntəqələrini əhatə edən 10 mindən çox böyük ölçülü

lovhə quraşdırılıb. Seçki Məcəlləsinə əsasən prezidentliyə namizədlərə geniş və səmərəli seçkiqabağı təşviqat imkanı yaradılması məqsədilə İctimai Televiziya və Radio Yayımaları Şirkətində qanunvericilikdə nəzərdə tutulduğundan 2 dəfə artıq - həftəlik 6 saat (3 saat televiziya, 3 saat radioda) pulsuz efir vaxtı, "Azərbaycan" qəzetində, "Xalq qəzeti"ndə və "Bakinski raboçi" qəzetində dərc üçün ödənişsiz yer ayrılıb və bütün namizədlər bu imkanlardan səmərəli şəkildə istifadə ediblər. Bununla yanaşı, ödənişli təşviqat üçün 34 kütləvi informasiya vasitəsi tərəfindən namizədlərə təklif olunan qiymətlər MSK-ya təqdim olunub, bu məlumatlar namizədlərin tanış olmaları üçün komissiyanın internet sahifəsində yerləşdirilib. Bütün namizədlər üçün şərtlərin bərabərliyi prinsipi daim nəzərdə saxlanılıb. Martın 19-dan start götürmüş seçkiqabağı təşviqat kampaniyası aprel 10-dək davam edərək, ümumilikdə sivil və müasir tələblərə cavab verən şəraitdə keçirilib.

Məzahir Pənahov deyib: "Prezident seçkiləri ilə əlaqədar seçki prosesinin demək olar ki, bütün iştirakçıları ilə yanaşı, seçicilər üçün də geniş maarifləndirmə kampaniyası keçirilib. Seçkilərin keçirilməsi tarixi, səsvermə qaydaları, eləcə də istiqamətverici və çağırış xarakterli 52-dən artıq müxtəlif növdə yüz minlərlə plakat çap edilərək bütün yaşayış məntəqələrinin ərazisində asılıb, oxşar mövzulara həsr edilən çoxsaylı reklam çarxları səsvermə günü də daxil olmaqla, mütemadi şəkildə hər gün televiziya və radio kanallarında nümayiş etdirilib".

Qeyd edilib ki, seçkilərdə bütün seçici qrupları ilə yanaşı, görmə və hərəkət qabiliyyəti məhdud olan seçicilərin də sərbəst səs vermələrinin təmin olunması üçün müxtəlif layihələr gerçəkləşdirilib. Gözdən əlil seçicilər onlar üçün hazırlanmış və seçki bülletenindəki məlumatların Brayl əlifbası ilə əks olunduğu tifaletdən istifadə etməklə seçki günü azad və sərbəst şəkildə istədikləri namizədə səs veriblər. Hərəkət qabiliyyətində məhdudiyətlər olan seçicilərin sərbəst şəkildə seçki məntəqəsinə gələrək səs vermələri üçün isə daşına bilən panduslardan istifadə olunub. Respublika üzrə aparılan araşdırmalar nəticəsində 1455 məntəqədə hərəkət qabiliyyətində məhdudiyətlər olan seçicilərin olduğu müəyyən edilib, həmin məntəqələrdə hərəkət qabiliyyəti məhdud olan seçicilərin səs vermələri üçün şərait yaradılıb və mobil panduslar quraşdırılıb. Beləliklə, bütün seçki məntəqələri bu qəbildən olan seçicilər üçün də əlverişli hala gətirilib. Eşitmə qabiliyyəti məhdud olan seçicilərin məlumatlandırılması məqsədilə MSK-nın seçici maarifləndirmə proqramı çərçivəsində hazırlanmış alt yazılı videoklipdə bütün səsvermə prosedurları geniş izah olunub və bu, eşitmə qabiliyyəti məhdud olan seçicilərin maarifləndirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verib.

MSK sədri bildirib ki, prezident seçkilərinin müşahidəsinə 61 beynəlxalq təşkilat və 59 ölkəni təmsil edən 894 beynəlxalq müşahidəçi qatılıb. Habelə nüfuzlu 51 beynəlxalq kütləvi informasiya vasitəsindən olan 118 xarici KİV təmsilçisi MSK tərəfindən müvafiq lövhəciklə təmin olunaraq seçkiləri izləyib. Bütün bunlarla yanaşı, 4 təşkilat tərəfindən seçkilərdə "exit-poll" keçirilib ki, onlardan da 2-si öz fəaliyyətlərini ABŞ və Fransadan olan təşkilatlarla birgə qurublar. "Exit-poll"ın nəticələri MSK-nın rəsmi nəticələri ilə demək olar ki, üst-üstə düşüb. Respublikada fəaliyyət göstərən yerli kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri isə heç bir əlavə qeydiyyat və sənəd tələb olunmadan seçki marafonunun əvvəlindən axırınaqədər sərbəst və maneəsiz şəkildə seçkilərdə iştirak ediblər. Seçkilərin müşahidəsində, həmçinin çoxsaylı siyasi partiyaları, vətəndaş cəmiyyəti institutlarını, qeydə alınmış namizədləri təmsil edən, eyni zamanda, öz təşəbbüsləri ilə seçkilərə qatılmış 58 min 175 yerli müşahidəçi iştirak edib.

Ümumiyyətlə, seçkilərə hazırlıq, səsvermə günü və ondan sonrakı dövrlərdə istər yerli və beynəlxalq müşahidəçilərə, istərsə də yerli və beynəlxalq KİV nümayəndələrinə öz fəaliyyətlərini sərbəst və maneəsiz həyata keçirmələri üçün bütün imkanlar yaradılıb. Məzahir Pənahov bildirib ki, prezident seçkilərində aşkarlığın təmin olunması üçün qeyd olunanlarla yanaşı, işğal edilmiş ərazilər istisna olmaqla, respublikanın bütün ərazisini əhatə edən 1000 seçki məntəqəsində (seçki keçirilən məntəqələrin təqribən 20 faizində) internet vasitəsilə səsvermə prosesini

canlı izləmə imkanı verən veb-kameralar quraşdırılıb. "Mən məmnuniyyətlə qeyd edirəm ki, onların fəaliyyətində heç bir xoşagəlməz hal qeydə alınmadı. Səsvermə başlandıqdan sonra seçkilər başa çatana qədər olan bütün prosesləri fasiləsiz olaraq onlayn rejimə izləmək mümkün idi. İnternet istifadəçiləri istər ölkə daxilindən, istərsə də ölkə xaricindən MSK-nın internet sahifəsinə daxil olaraq, heç bir qeydiyyat tələb olunmadan, real zaman rejimində seçki məntəqələrində səsvermə günü baş verən bütün prosesləri əvvəldən axırınaqədər izləmək imkanına malik olublar. Düşünürəm ki, Azərbaycanın tətbiq etdiyi seçki standartları beynəlxalq aləmdə nümunə ola bilər", - deyərək Komissiya sədri vurğulayıb.

Qeyd olunub ki, səsvermə günü seçki məntəqələri bağlandıqdan sonra fasiləsiz olaraq səsərin hesablanması həyata keçirilib. Yerli və beynəlxalq ictimaiyyətin seçkilərin nəticələri ilə tanış olmaları üçün səsvermə başa çatdıqdan 4 saat sonra - saat 23:00-da ölkə üzrə 5641 seçki məntəqəsinin 3675-dən (65,15 faiz), aprel 12-də saat 01:00-da 5201 seçki məntəqəsinin (92,20 faiz), saat 12:00-da isə bütün seçki məntəqələrində daxil olmuş məlumatlar əsasında səsvermənin ilkin nəticələri ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılıb. Səsvermənin nəticələrinə dair yekun protokollar və digər seçki sənədləri qanunla müəyyən olunmuş müddətdə məntəqə seçki komissiyalarından dairə seçki komissiyalarına, oradan isə MSK-ya çatdırılıb.

Məzahir Pənahov deyib: "Prezident seçkilərində seçicilər azad və sərbəst şəkildə seçki məntəqələrinə gələrək öz iradələrini ifadə edib və ümumilikdə, ölkə üzrə seçicilərin ümumi sayının 74,30 faizi səsvermədə iştirak edib. Seçki günü və ondan sonrakı günlər də daxil olmaqla, bütün seçki kampaniyası boyunca MSK-ya və aşağı seçki komissiyalarına heç bir şikayət daxil olmayıb. Səsvermə günü seçicilər tərəfindən seçki məntəqələrinin ünvanları, seçici siyahıları və digər bu kimi məsələlərlə bağlı Komissiyanın 115 sayılı və elektron qaynar xətlərinə daxil olmuş sorğu xarakterli müraciətlərə isə dərhal reaksiya verilərək, operativ şəkildə lazımi addımlar atılıb".

MSK-nın sədr müavini Natiq

Məmmədov iclasda çıxış edərək bildirib ki, Komissiya seçkilərin şəffaf və ədalətli keçirilməsi üçün lazım olan bütün addımları atıb. O deyib: "Bütün beynəlxalq təşkilatlar, hətta ən qərəzli qurumlar da Mərkəzi Seçki Komissiyasının peşəkarlığına şübhə etmirlər. Bu peşəkarlıq fonunda aparılan araşdırmalar göstərir ki, sağlam seçki mühitə kölgə salmaq üçün bəzi cəhdlər olub. Daxil olmuş bütün protokollar, internet resurslarında yayımlanan bütün informasiyalar araşdırıldı. Azərbaycanın öncül təcrübəsi kimi qəbul olunan veb-kameralar bu işdə də böyük yardımçı oldu. Aparılan 5 günlük araşdırmalar zamanı bir neçə seçki məntəqəsində seçicilərin iradəsinin müəyyən edilməsinə imkan verməyən pozuntular aşkar edilib".

Bununla əlaqədar N.Məmmədov 57 sayılı Kürdəmir seçki dairəsinin 2 sayılı, 73 sayılı Lənkəran şəhər seçki dairəsinin 10 sayılı, 69 sayılı Cəlilabad-Masallı-Biləsuvar seçki dairəsinin 26 sayılı, 74 sayılı Lənkəran kənd seçki dairəsinin 12 sayılı seçki məntəqələri üzrə səsvermənin nəticələrinin etibarsız hesab olunmasını, həmçinin 57 sayılı Kürdəmir seçki dairəsinin 2 sayılı seçki məntəqəsi məntəqə seçki komissiyasının və 73 sayılı Lənkəran şəhər seçki dairəsinin 10 sayılı seçki məntəqəsi məntəqə seçki komissiyasının tam tərkibdə buraxılmasını təklif edib.

İclasda prezident seçkilərinin yekunlarının müəyyən edilməsi ilə əlaqədar işlər başa çatmış hesab edilib, səsvermənin nəticələrinə dair MSK-nın protokolu tərtib olunub və Komissiya üzvləri tərəfindən imzalanaraq təsdiqlənib.

Seçki Məcəlləsinin tələbinə uyğun olaraq, MSK-nın protokollarının müvafiq sənədlərlə birlikdə seçkilərin yekunlarının təsdiq edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Məhkəməsinə təqdim olunması qərarı alınmışdır.

Həmçinin 57 sayılı Kürdəmir seçki dairəsinin 2 sayılı, 73 sayılı Lənkəran şəhər seçki dairəsinin 10 sayılı, 69 sayılı Cəlilabad-Masallı-Biləsuvar seçki dairəsinin 26 sayılı, 74 sayılı Lənkəran kənd seçki dairəsinin 12 sayılı seçki məntəqələri üzrə səsvermənin nəticələrinə etibarsız hesab olunub, eyni zamanda, 57 sayılı Kürdəmir seçki dairəsinin 2 sayılı və 73 sayılı Lənkəran şəhər seçki dairəsinin 10 sayılı məntəqə seçki komissiyaları tam tərkibdə buraxılıb.

Sonra çıxış edən Komissiya üzvləri atılmış addımları və həyata keçirilmiş layihələri seçkilərin azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsinə şərtləndirən vacib və təqdirəlayiq hal kimi yüksək qiymətləndirib, səsvermənin nəticəsinin xalqın iradəsinə əks etdirdiyini bildiriblər.

Seçkilərin yüksək səviyyədə hazırlanıb keçirildiyini qeyd edən Yeni Azərbaycan Partiyası İcra katibinin müavini, Milli Məclisin komitə sədri Siyavuş Novruzov buna görə Mərkəzi Seçki Komissiyasına minnətdarlığını ifadə edib. Bildirib ki, seçki prosesi qanunvericiliyin tələblərinə uyğun şəkildə həyata keçirildi. MSK seçkilərin şəffaf və ədalətli keçirilməsi üçün bütün addımları atdı.

MSK-nın iclası yerli və xarici kütləvi informasiya vasitələri tərəfindən geniş işıqlandırılıb.

17 aprel 2018-ci il

ABŞ-ın Arizona ştatının Senatu Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən bəyannamə qəbul edib

müavini senator Con Kavana tərəfindən oxunduqdan sonra yekdilliklə qəbul edilib. Bəyannamə həmin gün Senat sədri və müavini tərəfindən Azərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulu Nəsimi Ağayevə təqdim edilib.

Senat sədri Stiv Yarbrou tərəfindən imzalanmış bəyannamədə 100 il öncə Azərbaycan xalqının müsəlman dünyasında ilk dünyəvi və demokratik respublika yaratdığı, həmin respublikanın qısa müddətdə böyük sayda mütərəqqi islahatlara imza atdığı, nəinki müsəlman dünyasında ilk dəfə, eləcə də dövrün bir sıra qabaqcıl dövlətlərindən də öncə qadınlara səsvərmə hüququ verdiyi vurğulanır.

Sənəddə Azərbaycanın 1991-ci ildə öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ABŞ-ın ölkəmizi tanıyan və onunla diplomatik münasibətlər quran ilk dövlətlərdən biri olduğu, eləcə də ABŞ və BMT-nin Azərbaycanın suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyünü birmənalı şəkildə tanıdığı və dəstəklədiyi bildirilir. Bəyannamədə, həmçinin ölkəmizin müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra öz suverenliyini və müstəqilliyini gücləndirdiyi, dünyanın ən sürətli inkişaf edən və çağıdaşlaşan dövlətlərindən birinə çevrildiyi, bu gün regionun ən böyük iqtisadiyyata malik ölkəsi və ABŞ-ın Cənubi Qafqazda ən böyük ticarət tərəfdaşı olduğu vurğulanır. Bəyannamədə 11 sentyabr terror hücumlarından sonra Azərbaycanın ABŞ-a hər tərəfli dəstək verdiyi, Əfqanıstana sülhməramlı qüvvələr göndərdiyi, hər iki ölkənin kütləvi qırğın silahlarının yayılmasına, terrorizmə, narkotik vasitələrin qaçaqmalçılığına və insan alverinə qarşı mübarizədə uğurla əməkdaşlıq etdiyi bildirilir. Bundan başqa, Azərbaycanın ABŞ, Avropa və İsrailin enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfə yüksək qiymətləndirilir. Sənəddə ABŞ-ın Azərbaycan kimi müttəfiq dövlətlər ilə münasibətləri bundan sonra da gücləndirməsinin zəruriliyi vurğulanır. Sənəddə, həmçinin qeyd olunur ki, Los-Ancelesdəki baş konsulluğu vasitəsilə Azərbaycan Arizona ilə son illərdə güclü əlaqələr qurub.

Bəyannamənin sonunda Arizona Ştat Senatu tərəfindən Azərbaycanın müstəqilliyi, suverenliyi və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri çərçivəsində ərazi bütövlüyünə bir daha qəti dəstək ifadə edilir və ABŞ-Azərbaycan strateji tərəfdaşlığının daha da gücləndirilməsinin önəmi qeyd olunur.

Millət vəkili: "Sarkisyan xalqı öz barmağına dolayıb"

"Bu gün Ermənistanda xalqın iradəsinin əksinə olan seçkilər keçirilir. Ermənistanda baş nazir önəmli bir post hesab olunur. Bütün idarəçilik onda olacaq". Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Elşən Musayev deyib. Onun sözlərinə görə, xalq da çox gözəl başa düşür ki, Ermənistanın keçmiş prezidenti Serj Sarkisyan əslində bu imitasiya xalqı da öz barmağına dolayıb: "Mən hesab edirəm ki, Ermənistanda tezliklə hakimiyyət çevrilişi olacaq. Çünki orada vəziyyət kifayət qədər mürəkkəbdir. ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosuna (DTİHB) da məsləhət görürəm ki, normal seçki keçirilən yere deyil, anti-demokratik seçkinin keçirildiyi Ermənistanla məşğul olsunlar. Çünki onların daha çox məsləhətə və rəyə ehtiyacları var". Qeyd edək ki, Ermənistan paytaxtında sabiq prezident Serj Sarkisyanın baş nazir təyini olunmasına etiraz əlaməti olaraq kütləvi aksiya keçirilib. Etirazçılar İrəvanın mərkəzi küçə və prospektlərində hərəketi dayandıraraq. Bölgəyə polis qüvvələri cəlb olunub. Etiraz aksiyalarının əsas təşəbbüskarı olan "Vətəndaş müqaviləsi" Partiyasının liderlərindən olan deputat Nikol Paşinyan işlərinə tələsən erməni vətəndaşlarından onlara yaratdıqları maneədən ötrü üzr istəyib.

Tahir Mirkişili: "Manatın ucuzlaşmasına təsir edə biləcək hər hansı bir risk görünmür"

"Son günlər manatın xarici valyutalar qarşısında mövqeyinin guya zəifləyəcəyi ilə bağlı heç bir iqtisadi təhlilə əsaslanmayan informasiyalar yayılır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Tahir Mirkişili deyib.

Onun sözlərinə görə, 2018-ci ilin 1-ci rübünün iqtisadi yekunlarını təhlil etdikdə bunun üçün heç bir əsasın olmadığı açıq aydın görünür: "Belə ki, 1-ci rübün nəticələrinə görə ölkədə iqtisadiyyat 2.3% artmış, iqtisadiyyata 3.5 mlrd \$ investisiya qoyulmuşdur. Ötən dövr ərzində valyuta ehtiyatlarımız 2,2 milyard dollar artaraq hazırda 44,2 milyard dollara bərabər olmuşdur. Xarici ticarət dövriyyəmiz 31%, ixracın həcmi isə 24% artmışdır. İnflyasiya birinci rübdə cəmi 4 faiz olmuş, əhalinin gəlirləri isə 10% artmışdır. Hazırda dünya bazarlarında Azərbaycan neftinin qiyməti 70\$ dan yüksəkdir, dövlət büdcəsinin uğurla yerinə yetirilməsi üçün isə nəzərdə tutulmuş rəqəm 45\$ dir. Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın qarşısında heç bir iqtisadi və maliyyə çətinliyi yoxdur. Belə bir şəraitdə manatın ucuzlaşmasına təsir edə biləcək hər hansı bir risk görünmür".

Azərbaycanlı tələbələr sabiq erməni diplomatının yalanlarını ifşa etdilər

Ermənistan Respublikasının sabiq xarici işlər naziri Vardan Oskanyan Ermənistan Milli Tədqiqatlar Assosiasiyasının dəstəyi ilə Harvard Universitetində təşkil olunan tədbirdə bir qrup tələbənin qarşısında çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, sabiq diplomatın çıxışının mövzusu "Beynəlxalq hüquq üzrə öz müqəddəratını təyinetmə. İki münaqişə haqqında: Kosovo və Dağlıq Qarabağ" olub. Oskanyan öz məruzəsində Kosovo və Dağlıq Qarabağ üzrə dəlillər gətirməklə, Ermənistan tərəfindən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunun işğalına xalqın öz müqəddəratını təyinetmə hüququ kimi bəraət qazandıрмаğa çalışıb, məhz "nicat sesessiya" (remedial secession) nəzəriyyəsinə, beynəlxalq hüquqa özünün selektiv interpretasiyası ilə istinad edib. Erməni millətçilərinin otuz illik cəfəngiyyatını təkrarlayan Oskanyan unudub ki, "nicat sesessiya"sı deyəndə bir qrup insana qarşı müəyyən ədalətsizlik və təzyiqlər göstərilərkən həmin qrupun ümumi hüququ başa düşülür və bu zaman vəziyyətin düzəldilməsi üçün sesessiya son qərar olur. Əgər ermənilər keçmiş DQMV-də muxtar vilayətin tarixi boyu bütün siyasi hüquq və özünüidarədən tam yararlanıblarsa və Azərbaycanın digər hissəsinə nisbətən iqtisadi üstünlüyə malik olublarsa, hansı sesessiyadan söhbət gedə bilər?

Oskanyan hazırkı separatçı hərəkatlara, o cümlədən kürd və Kataloniya referendumlarına toxunaraq onları legitim adlandırdı. Kosovo təcrübəsinə istinad edərək, həmçinin bildirdi ki, Ermənistan və onuncaq "DQR" (Yerevanın işğal etdiyi ərazilərdə yaradılmış marionet rejimi) BMT Beynəlxalq Məhkəməsinə öz işini təqdim etmək və müdafiə etmək baxımından sanballı arqumentlərə və qalib gəlmək üçün real şanslara malikdir. Oskanyan öz çıxışında Dağlıq Qarabağın Azərbaycana qaytarılmasının mümkün olmadığını dəfələrlə bəyan etdi.

Erməni diplomatı tədbirdə iştirak edən iki azərbaycanlı tələbənin - Harvard Universitetindən Həbib Abdullayevin və Massaçusets Texnologiya İnstitutundan Samir Qurbanovun suallarına cavab verə bilməyib.

Suallardan biri bu mövzuda olub: Oskanyanın xarici işlər naziri olduğu dövrdə Ermənistanın sabiq prezidenti Koçyanın işğal edilmiş Dağlıq Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsində daim israr edirdi, separatçıların indiki lideri Bako Saakyan da aşkar şəkildə bildirdi ki, Qarabağ "sonda Ermənistanla birləşdiriləcək". Bundan başqa, Ermənistan parlamenti hələ 1989-cu ildə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunun ilhaqı barədə qeyri-qanuni və konstitusiyaya zidd qərar qəbul etmiş və sonra bu maddə hətta Ermənistan Respublikasının Konstitusiyasına daxil edilmişdi. Bundan başqa, İnsan hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsi "Çıraqov və digərlərinin Ermənistanla qarşı" işində müəyyən etmişdi ki, məhz "Ermənistan Dağlıq Qarabağa həlledici təsir göstərir və onun üzərində effektiv nəzarəti həyata keçirir". "Yuxarıdakı faktlar və məhkəmənin qərarı nəzərə alınarsa, Ermənistan qüvvələri Qarabağa nəzarət edərlərsə və qonşu suveren dövlətin ərazisinin bilavasitə ilhaqına cəhd varsa, hansı "öz müqəddəratını təyinetmədən" söhbət gedə bilər?", - deyərək azərbaycanlı tələbə soruşub.

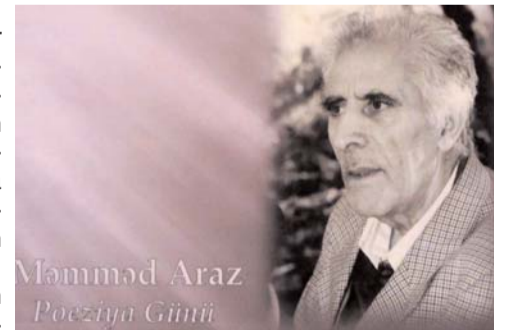
Tələbələrin, həmçinin keçmiş DQMV-dən kənardakı rayonların işğalı ilə bağlı sualı sabiq diplomatı çaşdırıb. Ondan bu məsələni də izah etməsini xahiş ediblər ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan ərazilərindən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnaməsi olduğu halda, keçmiş DQMV-yə bitişik 7 rayonunun işğalına və ondan danışıqlar aparılmasının subyekt qismində istifadə edilməsinə beynəlxalq hüquqa müvafiq olaraq necə haqq qazandırılı bilər? Tələbələrimizin sadaladığı faktları qulaqardına vuran Oskanyan yalnız İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin "Çıraqov və digərlərinin Ermənistanla qarşı" işinə toxunub və onu "hüquqi öhdəliklər daşımayan qərar" adlandırdı.

Yusif Babanlı
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Vaşinqton

Xalq Şairi Məmməd Arazın xatirəsinə həsr edilən poeziya günləri keçiriləcək

Aprelin 20-dən etibarən Xalq Şairi Məmməd Arazın xatirəsinə həsr edilən poeziya günləri təşkil olunacaq. Qazax rayonundan start götürəcək poeziya günlərinin ideya müəllifi Qardaşxan Əzizxanlı AZƏRTAC-a bildirib ki, üçüncü dəfə təşkil olunacaq Məmməd Araz poeziya günlərinə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondu və Azərbaycan Yazıçılar Birliyi dəstək verir.

"Bu il mərhum şairin anadan olmasının 85 ili tamam olur. Bu münasibətlə Qazax rayonunun Daş Salahlı, Orta Salahlı, Aşağı Salahlı, Sarıvəlli, Birinci Şıxlı, İkinci Şıxlı, Kommuna, Çaylı, Qazaxbəyli kənd, həmçinin şəhər orta məktəblərinin şagirdləri arasında onun şeirlərinin ən yaxşı ifaçısını müəyyənləşdirməkdən ötrü müsabiqə keçirilib. Qaliblər məlumdur. Məmməd Araz poeziya günlərinin açılış mərasimində müsabiqə qalibləri diplom və hədiyyələrlə təltif ediləcək. Tanınmış ictimai xadimlərin, elm, sənət adamlarının, tələbələrin, M.Araz irsinin araşdırıcılarının qatıldığı poeziya günləri geniş ictimaiyyətə çatdırılacaq", - deyərək müsahibimiz söyləyib. Q.Əzizxanlı, həmçinin bir neçə rayonda keçiriləcək silsilə tədbirlərin M.Arazın doğum günü ərəfəsində onun xatirəsinə həsr olunmuş şeir müsabiqəsi qaliblərinin mükafatlandırılma mərasimi ilə yekunlaşacağını bildirib.

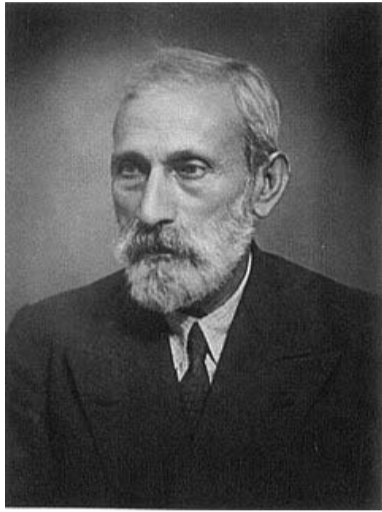

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinə töhfələr verən ziyalı

“Bizə türk hissiyyatlı, islam etiqadlı, Avropa (müasir) qiyafəli fədai lazımdır!”

Azərbaycan ictimai fikrinin görkəmli nümayəndəsi, tanınmış maarifçi və yazıçı-publisist Əli bəy Hüseynzadə türk xalqlarının mədəni inteqrasiyasının məfkurə kimi təşəkkül tapmasında mühüm rol oynayaraq, bütün şüurlu ömrü boyu məhsuldar qələmi ilə ümumtürk mənəvi dəyərlərini tədqiq və təbliğ etmiş, türkün tərəqqisi naminə öz parlaq istedadının gücü ilə çarpışmışdır. Maarif-pərvər ziyalı müstəqil milli dövlətçiliyin nəzəri əsaslarının işlənilib-hazırlanmasında yaxından iştirak edib, eləcə də, çoxşaxəli fəaliyyəti boyunca yaratdığı zəngin fəlsəfi-publistik, ədəbi-elmi irsi sayəsində Azərbaycan maarifçiliyi tarixinə qiymətli töhfələr verib.

Qeyd edim ki, 1864-cü ildə Sal-yanda anadan olan Ə.Hüseynzadə kiçik yaşlarında ikən ailəsi ilə birlikdə Tiflisə köçmüşdür. Atasını erkən itirən Ə.Hüseynzadə o zaman Qafqaz şeyxülislamı olan babası Axund Əhməd Səlyaninin himayəsində böyümüşdür. Tiflis Gimnaziyasını bitirmiş, uşaqlıq və tələbəlik illərində türk, fars, ərəb, alman və rus dillərini öyrənmişdi. 1885-ci ildə Peterburq Universitetinin riyaziyyat fakültəsinə daxil olmuş, həm də Şərq fakültəsində görkəmli professorların mühazirələrini dinləmişdi. Burada dövrün məşhur elm xadimləri - Mendeleev, Baqner, Menşutkin, Jukovski və başqalarından dərslər alan Ə.Hüseynzadə imperiyanın paytaxtında gedən ictimai-siyasi proseslərlə də yaxından tanış olur, “xalqçılar” hərəkatına rəhbər bəsləyir. Bir sıra inqilabçı tələbələr kimi, o da Sankt-Peterburqdan uzaqlaşmaq məcburiyyətində qalır. Rusiya imperiyasının paytaxtındakı ictimai-siyasi təlatümlərlə əlaqədar olaraq, Ə.Hüseynzadə Türkiyəyə-İstanbula gəlir və burada darülfünnda əsgəri-tibbiyye fakültəsində dərslər almaqla dermatoloq ixtisası və yüzbaşı hərbi rütbəsi qazanır. 1897-ci ildə, o, Qırmızı Aypara Cəmiyyəti heyətinin tərkibində İtaliyaya gedir. Üç ildən sonra geri qayıdaraq, müsabiqə yolu ilə İstanbul Darülfünunda əsgəri-tibb fakültəsində professor köməkçisi vəzifəsinə təyin edilir. O, burada da inqilabçı gənc türklər hərəkatına qoşulduğundan və “İttihad və tərəqqi” Partiyasının ilk özəyini yarananlardan biri olduğundan təqib olunur. Əli bəy Hüseynzadənin Azərbaycana qayıtdığı 1903-cü il Rusiyanın və Qafqazın siyasi həyatında təlatümlər dövrü idi. Belə ki, Rusiyanın hər yerində hökumətdən narazılıq artmış və bu bir çox yerlərdə çara qarşı açıq çıxışlara gətirib çıxarmışdı. Bunun ardınca 1904-1905-ci illərdə rus-yapon müharibəsində çarizmin ağır məğlubiyyətə uğraması Rusiyadakı siyasi böhranı da dərinləşdirdi. Belə bir vəziyyətdə çarizm ucqarlarda

xalqın narazılığını azaltmaq üçün onlara mədəniyyət sahəsində bəzi güzəştlərə getməyə məcbur olmuşdu. Nəticədə, o dövrdə Bakıda Azərbaycan və rus dillərində yeni qəzetlər nəşr edilməyə başladı. Bu qəzetlərin əsas hərəkatverici qüvvəsi Rusiyada ali təhsil alan gəncər, yerli zadəgan ailələrinin övlətləri idilər. Onlar varlı ailələrdən çıxmalarına baxmayaraq, daha çox milli ruhda köklənərək, mənsub olduqları millətlərinin işığı gələcəyinə, onların savadlanmasına və milli azadlığına gedən yolları axtarırdılar. Belə bir vəziyyətdə İstanbulda milli ruhda böyük bir həyat məktəbi keçən Əli bəy Hüseynzadənin Bakıya köçməsi Azərbaycanda milli azadlıq mücadiləsinə yeni bir ruh və yeni bir nəfəs gətirdi. Əli bəy Hüseynzadə Bakıda rus dilində nəşr edilən “Kaspi” və digər qəzetlərlə əməkdaşlıq etməyə başladı. “Kaspi” qəzetində yazdığı məqalələrində türkçülük ideyalarının təbliğini önə çıxaran Əli bəy Hüseynzadə cəsarətlə çarizmin milli xalqları ətalət və əsarət altında saxlamasını ifşa edirdi. Bu baxımdan, “Kaspi” qəzetində onun tərəfindən dərc edilən “Gənc türkçülük nədir?” adlı məqaləsi, o dövrün ziyalları arasında böyük əks-sədaya səbəb olaraq, müəllifinə böyük şöhrət gətirdi. O, bu məqaləsi ilə Azərbaycanda türkçülük ruhunu dirçəldə və onu yeni müstəvidə bərpa edərək, bu ümum-millî ideyaya, obrazlı şəkildə desək, təzə nəfəs gətirdi.

Həmin dövrdə Əli bəy Hüseynzadə yalnız rusdilli “Kaspi” qəzetində deyil, həm də Azərbaycan dilində nəşr edilən “Füyuzat” və onlarla digər qəzet-jurnalda türkçülüğü təbliğ edən məqalələrlə çıxış edirdi. Amma “Kaspi” qəzeti rus dilində çıxdığından, Azərbaycanda yetişməkdə olan ziyallıların çoxu onu oxuya bilmirdi. Ona görə də, Əli bəy Hüseynzadə, yaxın dostu, Azərbaycanda türkçülük ideyalarının yayılmasında və erməni daşnak terrorçularına qarşı mübarizə məqsədi ilə məşhur “Difai” təşkilatını yaranan Əhməd bəy Ağayev (Ağaoğlu) ilə birlikdə Hacı Zeynalabdin Tağıyevə Azərbaycan türkcəsində qəzet çıxarmanın vacibliyini söyləyirlər. Tağıyev yeni qəzeti maliyyələşdirməyə razılıq verir və beləliklə, 1905-ci il iyunun 7-də “Həyat” qə-

zetinin ilk sayı işıq üzünə gördü. Bu qəzet Ə.Hüseynzadəni Azərbaycana “ağır başlı” filosof, “sədrə şəfa verən” sözlər (ağla qida verən sözlər) söyləyən mütəfəkkir kimi tanıdır. Onun səhifələrində əsərlərini dərc etdirməklə ictimai-mədəni mühitə yeni ab-hava gətirir, ümumxalq dünyagörüşünün məntiqi əsaslarını yeni prinsiplərlə zənginləşdirməyə çalışır. Ə.Hüseynzadənin fəlsəfi mühakimələri diqqəti çəkir: “Hürriyyət!.. O, nə qüvvədir ki, zehinləri, fikirləri, xəyalları, bəşərin bütün ruh və mənəviyyatını sövq ediyordur..”, “Türklər ya ölər, ya hicrət edərler, fəqət, qul olmazlar”, “Hər kəsə ki, uşaqlıqda ədəb və tərbiyə verilməsə, böyüklükdə onun nicatı olamaz. Yaş ağacı hər tövr istəsən əymək mümkündür, lakin quru ağacı ancaq od ilə düzəltmək mümkün olur...”

O, bu məqalələrinin birində yazırdı: “Bizə türk hissiyyatlı, islam etiqadlı, Avropa (müasir) qiyafəli fədai lazımdır!” Mənbələrdə göstərilir ki, bu fikir füyuzatçı mətbuat orqanları tərəfindən təkmilləşdirildi və bir çox dövrü mətbuat orqanları tərəfindən “Türkləşmək, islamlaşmaq, müasirləşmək” - azərbaycançılıq şəklində təbliğ olundu. Azərbaycan Cümhuriyyət dövründə də Əli bəy gənc dövlətin qurulmasına öz töhfəsini verir. “Azərbaycanda düşüdüklərim” məqaləsində Əli bəy dövlətin adının Qafqaz Azərbaycanı, Azərbaycan Cümhuriyyəti, Qafqaz Türk Dövləti olmasını irəli sürür. Eləcə də, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə dövlət bayrağında üç rənglə (mavi, qırmızı, yaşıl) simvollaşan Azərbaycan vətəndaşının ideya-mənəvi dəyərləri Əli bəy Hüseynzadənin və füyuzatçıların tarixi xidmətləri ilə bağlıdır.

İlk dəfə üçrəngli bayraq ideyasını Azərbaycan istiqlaliyyətinin mübarizlərindən olan Əli bəy Hüseynzadə gündəmə gətirib. Əli bəy Hüseynzadənin “türkləşmək, islamlaşmaq, müasirləşmək” düsturu, məhz bu üçrəngli bayrağın rənglərində öz əksini tapmışdır.

Mavi rəng - Azərbaycan xalqının türk mənşəli olması kimi rəmzləndirilir və türkçülük ideyası ilə bağlıdır. Həmçinin, mavi rəng türklərin əzəmətini, onların zəfər yürüşlərini əks etdirir. Qırmızı rəng - müasir cəmiyyət qurmaq, demokratiyanı inkişaf etdirmək, bir sözlə, müasirləşməni inkişaf etdirmək anlamını daşıyır. Yaşıl rəng - islam sivilizasiyasına, islam dininə mənsubluğu ifadə edir.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə dövlət bayrağında üç rənglə simvollaşan Azərbaycan vətəndaşının ideya-mənəvi dəyərləri Əli bəy Hüseynzadənin həmin tezisi və füyuzatçıların tarixi xidmətləri ilə bağlıdır.

Ümumiyyətlə, Əli bəy Hüseynzadənin XX əsr ictimai-siyasi və ədəbi-fəlsəfi fikir tariximizdə əvəzsiz xidməti olub. Onun keçdiyi şəərəfli yolda azərbaycançılıq məfkurəsi, vətəne məhəbbəti, mücadiləsi açıq-aydın görünür.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Vüqar Rəhimzadənin məqaləsi ABŞ-ın Thompson Reuters indeksli jurnalında

Siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, Bakı Slavyan Universitetinin dosenti, “İki sahil” qəzetinin Baş redaktoru Vüqar Rəhimzadənin “KİV dövlətin ictimai-siyasi sisteminin institutu kimi” adlı məqaləsi ABŞ-da nəşr olunan Thompson Reuters indeksli “Confrontation” jurnalında dərc olunub.

Vüqar Rəhimzadə 1968-ci ildən işıq üzünə gələn və Nobel mükafatçılarının da məqalələrinin dərc edildiyi jurnalın 121-ci sayında Azərbaycanda demokratik cəmiyyətin əsas atributlarından biri kimi mətbuatın inkişafına göstərilən diqqət və qayğıdan, medianın müstəqil ictimai institut kimi formalaşmasının elmi əsaslarından bəhs edib.

Məqalədə qeyd olunur ki, KİV cəmiyyətin siyasi sisteminin mühüm tərkib hissəsi kimi dövlət və cəmiyyət arasında mühüm əlaqələndirici funksiya yerinə yetirir. Bu gün mətbuat cəmiyyətdə sabitləşdirici rola malikdir və sosial dəyişikliklərin

təkanverici qüvvəsi kimi çıxış etməyə qadirdir. Bu da, öz növbəsində, dövlətin informasiya siyasətinin əhəmiyyətini müəyyənləşdirir.

Müəllif yazır ki, informasiya sahəsindəki siyasət daha az öyrənilmiş və daha çox mürəkkəb olan siyasi fəaliyyət növüdür. Vurğulanır ki, ən yeni informasiya və telekommunikasiya texnologiyalarının inkişafı özü ilə təkcə texnoloji innovasiyalar, elm tutumlu istehsalat keçid və s. gətirmir, həmçinin, insan məskəninin bütün informasiya mühitini, ictimai həyatın bütün sosiomedəni məzmununu kökündən dəyişir, informasiya sahəsini cəmiyyətdə üstün mövqeyə çıxarır. Yeni informasiya məkanı dünya bazarının az qala ən sürətli və intensiv inkişaf edən sektoruna çevrilən, hər hansı milli sərhədləri və ideoloji maneələri aradan qaldıran, milli-mədəni fərqləri tarazlayan dünya informasiya bazarının yeni realitələrini dikte edir.

Məqalədə bu realitə da öz əksini tapır ki, cəmiyyətin informasiya tələbatının ödənilməsi funksiyasını yerinə yetirən mətbuat zamanın, dövrün tələblərinə uyğun olaraq daha da təkmilləşir, yeniyeni vəzifələrin icrasına öz töhfəsini verməyə çalışır. Ən ciddi dəyişikliklər, hər şeydən öncə, informasiyanın təsir imkanlarının global miqyasda güclənməsi ilə əlaqədar olaraq dövlət sərhədlərinə və auditoriyanın milli fərqlərinə məhəl qoymayan televiziya baş verir. Bu daha aşkar formada internet sisteminə nəzərə çarpır. Bütün planet miqyasında vahid informasiya məkanının bərqərar olması müasir mərhələdə informasiya sənayesinin obyektiv zəruriliyidir.

Azərbaycan mətbuatının keçdiyi inkişaf yolunun, yeni texnologiyaların inkişafı fonunda əldə olunan uğurların əks etdiyi məqalədə bildirilir ki, bu gün İKT Azərbaycanın davamlı və dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi, intellektual potensialının gücləndirilməsi, biznesin inkişafı, korrupsiya ilə mübarizə, yoxsulluq və işsizliyin aradan qaldırılması, cəmiyyətdə şəffaflığın və demokratiyanın inkişaf etdirilməsi üçün əlverişli vasitə olaraq qəbul edilir. İnternet mediasının inkişafı, internetdə fikir və söz azadlığının mövcudluğu, elektron qəzet və jurnalların, xarici və daxili sosial şəbəkələrin geniş yayılması İKT-nin cəmiyyətə verdiyi yeni imkanlardır. Bu da, bir faktır ki, müasir dövrdə ümumi iqtisadi inkişafda informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının yeri və rolu artan xətt üzrə inkişaf etməkdədir. Məhz bu səbəbdən, bu gün Azərbaycanda da İKT davamlı inkişaf siyasətinin prioritet istiqamətləri sırasında yer almaqla yanaşı, sosial-iqtisadi sahəyə də böyük sürətlə nüfuz etməkdədir. Müəllif diqqətə çatdırır ki, XXI əsrdə informasiyanın elmi-texniki inqilabın əsasını təşkil edəcəyini nəzərə alan Azərbaycan dövləti elmin inkişafının və iqtisadiyyatın texnoloji cəhətdən modernləşdirilməsinin ən perspektivli istiqamətlərini müəyyənləşdirdi. Yüksək rəqabətli iqtisadiyyatın qurulmasında İKT-nin rolunu genişləndirmək, infrastrukturun modernləşdirilməsi, sahələr üzrə təkmil islahatların həyata keçirilməsi Azərbaycanın informasiya tranziti ölkəsinə çevrilməsinə xidmət edən əsas amillərdir. Bu istiqamətdə mühüm addımlardan biri, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin kosmik sənayenin inkişafına göstərdiyi dəstəkdir.

Böyük maraq doğuran məqalədə yer alan bu kimi digər faktlar bir daha İKT-nin cəmiyyət həyatında oynadığı rola aydınlıq gətirir, ən əsası Azərbaycan mətbuatının dünya informasiya məkanına inteqrasiyasına işıq salır.

Məqalədə bu realitə da öz əksini tapır ki, cəmiyyətin informasiya tələbatının ödənilməsi funksiyasını yerinə yetirən mətbuat zamanın, dövrün tələblərinə uyğun olaraq daha da təkmilləşir, yeniyeni vəzifələrin icrasına öz töhfəsini verməyə çalışır. Ən ciddi dəyişikliklər, hər şeydən öncə, informasiyanın təsir imkanlarının global miqyasda güclənməsi ilə əlaqədar olaraq dövlət sərhədlərinə və auditoriyanın milli fərqlərinə məhəl qoymayan televiziya baş verir. Bu daha aşkar formada internet sisteminə nəzərə çarpır. Bütün planet miqyasında vahid informasiya məkanının bərqərar olması müasir mərhələdə informasiya sənayesinin obyektiv zəruriliyidir.

Azərbaycan mətbuatının keçdiyi inkişaf yolunun, yeni texnologiyaların inkişafı fonunda əldə olunan uğurların əks etdiyi məqalədə bildirilir ki, bu gün İKT Azərbaycanın davamlı və dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi, intellektual potensialının gücləndirilməsi, biznesin inkişafı, korrupsiya ilə mübarizə, yoxsulluq və işsizliyin aradan qaldırılması, cəmiyyətdə şəffaflığın və demokratiyanın inkişaf etdirilməsi üçün əlverişli vasitə olaraq qəbul edilir. İnternet mediasının inkişafı, internetdə fikir və söz azadlığının mövcudluğu, elektron qəzet və jurnalların, xarici və daxili sosial şəbəkələrin geniş yayılması İKT-nin cəmiyyətə verdiyi yeni imkanlardır. Bu da, bir faktır ki, müasir dövrdə ümumi iqtisadi inkişafda informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının yeri və rolu artan xətt üzrə inkişaf etməkdədir. Məhz bu səbəbdən, bu gün Azərbaycanda da İKT davamlı inkişaf siyasətinin prioritet istiqamətləri sırasında yer almaqla yanaşı, sosial-iqtisadi sahəyə də böyük sürətlə nüfuz etməkdədir. Müəllif diqqətə çatdırır ki, XXI əsrdə informasiyanın elmi-texniki inqilabın əsasını təşkil edəcəyini nəzərə alan Azərbaycan dövləti elmin inkişafının və iqtisadiyyatın texnoloji cəhətdən modernləşdirilməsinin ən perspektivli istiqamətlərini müəyyənləşdirdi. Yüksək rəqabətli iqtisadiyyatın qurulmasında İKT-nin rolunu genişləndirmək, infrastrukturun modernləşdirilməsi, sahələr üzrə təkmil islahatların həyata keçirilməsi Azərbaycanın informasiya tranziti ölkəsinə çevrilməsinə xidmət edən əsas amillərdir. Bu istiqamətdə mühüm addımlardan biri, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin kosmik sənayenin inkişafına göstərdiyi dəstəkdir.

Böyük maraq doğuran məqalədə yer alan bu kimi digər faktlar bir daha İKT-nin cəmiyyət həyatında oynadığı rola aydınlıq gətirir, ən əsası Azərbaycan mətbuatının dünya informasiya məkanına inteqrasiyasına işıq salır.

Məqalədə bu realitə da öz əksini tapır ki, cəmiyyətin informasiya tələbatının ödənilməsi funksiyasını yerinə yetirən mətbuat zamanın, dövrün tələblərinə uyğun olaraq daha da təkmilləşir, yeniyeni vəzifələrin icrasına öz töhfəsini verməyə çalışır. Ən ciddi dəyişikliklər, hər şeydən öncə, informasiyanın təsir imkanlarının global miqyasda güclənməsi ilə əlaqədar olaraq dövlət sərhədlərinə və auditoriyanın milli fərqlərinə məhəl qoymayan televiziya baş verir. Bu daha aşkar formada internet sisteminə nəzərə çarpır. Bütün planet miqyasında vahid informasiya məkanının bərqərar olması müasir mərhələdə informasiya sənayesinin obyektiv zəruriliyidir.

Azərbaycan mətbuatının keçdiyi inkişaf yolunun, yeni texnologiyaların inkişafı fonunda əldə olunan uğurların əks etdiyi məqalədə bildirilir ki, bu gün İKT Azərbaycanın davamlı və dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi, intellektual potensialının gücləndirilməsi, biznesin inkişafı, korrupsiya ilə mübarizə, yoxsulluq və işsizliyin aradan qaldırılması, cəmiyyətdə şəffaflığın və demokratiyanın inkişaf etdirilməsi üçün əlverişli vasitə olaraq qəbul edilir. İnternet mediasının inkişafı, internetdə fikir və söz azadlığının mövcudluğu, elektron qəzet və jurnalların, xarici və daxili sosial şəbəkələrin geniş yayılması İKT-nin cəmiyyətə verdiyi yeni imkanlardır. Bu da, bir faktır ki, müasir dövrdə ümumi iqtisadi inkişafda informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının yeri və rolu artan xətt üzrə inkişaf etməkdədir. Məhz bu səbəbdən, bu gün Azərbaycanda da İKT davamlı inkişaf siyasətinin prioritet istiqamətləri sırasında yer almaqla yanaşı, sosial-iqtisadi sahəyə də böyük sürətlə nüfuz etməkdədir. Müəllif diqqətə çatdırır ki, XXI əsrdə informasiyanın elmi-texniki inqilabın əsasını təşkil edəcəyini nəzərə alan Azərbaycan dövləti elmin inkişafının və iqtisadiyyatın texnoloji cəhətdən modernləşdirilməsinin ən perspektivli istiqamətlərini müəyyənləşdirdi. Yüksək rəqabətli iqtisadiyyatın qurulmasında İKT-nin rolunu genişləndirmək, infrastrukturun modernləşdirilməsi, sahələr üzrə təkmil islahatların həyata keçirilməsi Azərbaycanın informasiya tranziti ölkəsinə çevrilməsinə xidmət edən əsas amillərdir. Bu istiqamətdə mühüm addımlardan biri, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin kosmik sənayenin inkişafına göstərdiyi dəstəkdir.

Böyük maraq doğuran məqalədə yer alan bu kimi digər faktlar bir daha İKT-nin cəmiyyət həyatında oynadığı rola aydınlıq gətirir, ən əsası Azərbaycan mətbuatının dünya informasiya məkanına inteqrasiyasına işıq salır.

Prezident İlham Əliyev sosial dövlət modelinin praktik müstəvidə uğurla reallaşmasını təmin edib

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun yap.org.az-a müsahibəsi

- Səlim müəllim, Azərbaycanın dinamik inkişaf şəraitində sosial dövlət statusunun güclənməsi baxımından 2003-2017-ci illəri necə xarakterizə edərdiniz?

- Hər bir təkmil iqtisadi nəzəriyyə iqtisadi artımla sosial inkişafın səmərəli uzlaşdırılmasına və gəlirlərin ədalətli bölgüsünə əsaslanan vətəndaş rifahının təminatı prinsipini makroiqtisadi sabitliyin və tərəqqinin vacib şərti kimi müəyyənləşdirir. Digər tərəfdən, cəmiyyətin çoxaspektli həyat fəaliyyətində vətəndaşın, onun şəxsiyyətinin inkişafı, potensialının tam reallaşdırılma biləcəyi, həyatı vacib ehtiyaclarının təmin edilməsi üçün geniş imkanların yaradılması inkişafın əsas hədəflərini təşkil edir. Təsirli sosial siyasət olmadan isə inkişafın əsas amili kimi insanın fəaliyyətində innovativ yaradıcılıq əsaslarının fəallaşdırılması mümkün deyil. Son illər dünya iqtisadiyyatında müşahidə olunan mürəkkəb proseslər sosial sahənin prioritetliyini, iqtisadi dayanıqlılığa yönələn islahatların sosial sabitliyin təminatı tədbirləri ilə kombine olunmuş şəkildə aparılmasını bir daha vacib amil kimi ortaya qoyaraq, müxtəlif əhali kateqoriyalarının gəlirləri arasında qütbləşmənin dərinləşməsi, qeyri-bərabərliyin və bunun fəsadlarının daha da güclənməsi kimi problemlərin əksər ölkələr üçün xüsusi aktualıq qazanması şəraitində dayanıqlı və inklüziv inkişafın resepti kimi təlqin etdi.

Məhz bu kontekstdə Azərbaycanda iqtisadi inkişafı sosial rifahın əlaqələndirilməsi, ölkənin iqtisadi dividendlərinin vətəndaşın rifahına yönəldilməsi, cəmiyyətin tərəqqisində bütün fərdlərin sosial-iqtisadi mənafələrinin bərabər təminatına nail olunması prinsiplərinə istinad edən inkişaf strategiyasının mükəmməl əsaslara söykəndiyi bir daha öz təsdiqini tapır. Bunu şərtləndirən həlledici amil isə Ulu Öndər Heydər Əliyevin müdrik sosial rifah siyasətinin 2003-cü ildən etibarən Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən global çağırışlara uyğun şəkildə uğurla davam etdirilməsi sayəsində respublikamızın yeni tərəqqi və modern dəyişikliklər mərhələsinə daxil olması, ölkəmizdə milli iqtisadiyyatın formalaşdırılması, bazar prinsipləri əsasında gerçəkləşdirilən islahatlarla əhalinin sosial müdafiəsi tədbirlərinin həmahəngliyinin uğurla reallaşdırılmasıdır.

Ötən dövrdə iqtisadi sahədə prioritet vəzifələrə uyğun olaraq fundamental transformasiya və ye-

ni sosial-iqtisadi model quruculuğu yönündə çoxşaxəli islahatlar davam etdirilmiş, bu əsasda dövlətin baş islahatçı qismində fəaliyyəti iqtisadiyyatın liberallaşması, sistemli və ardıcıl struktur yenilənməsi proseslərinin davam etdirilməsi, iqtisadi inkişafın lokomotivi olan sahələrin, eləcə də regionların sürətli tərəqqisi, iri infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi, özəl sektorun genişləndirilməsi, ölkə iqtisadiyyatına investisiya axınının təmin edilməsi, dünya iqtisadi sistemində integrasiyanın gücləndirilməsi kimi tələyüklü məsələlərin səmərəli həllinə yönəldilərək ölkənin iqtisadi qüdrətinin artmasını şərtləndirmişdir.

Bütün bunların əyani təzahürü olaraq, 2003-2017-ci illərdə ölkə iqtisadiyyatında 3,2 dəfə, iqtisadi şaxələndirmə siyasəti hesabına dayanıqlı iqtisadi artım üçün əsas yaradan qeyri-neft sektorunda 2,8 dəfə, qeyri-neft ixracında 4,1 dəfə, sənayedə 2,6 dəfə, kənd təsərrüfatında 1,7 dəfə artım müşahidə olunub, ildən-ilə möhkəmlənən ictimai-siyasi sabitlik, əlverişli biznes mühiti respublika iqtisadiyyatına 231 milyard dollar sərmayə qoyuluşuna imkan verib. Prezident cənab İlham Əliyevin düşünülmüş siyasətinin nəticəsi kimi, bu dövrdə respublikanın sosial həyatını müasirləşdirən çoxsaylı infrastruktur layihələri icra edilmiş, o cümlədən 3,1 min məktəb, 642 tibb müəssisəsi tikilmiş və ya təmir edilmiş, 43 müasir idman kompleksi inşa olunmuş, 12,3 min kilometr yol çəkilmiş, 443 körpü inşa edilmiş, 92 müasir qəsəbə və yaşayış kompleksi salınmaqla, 270 minədən çox məcburi köçkün müasir şəraitli mənzillərlə təmin edilmişdir. Mühüm sosial-iqtisadi infrastruktur layihələrinin, sosial məsələlərin həlli üçün zəruri resurs potensialının maliyyələşdirilməsi şəraitində ölkənin valyuta ehtiyatlarının 23 dəfə artırılaraq 42 milyard dollara çatdırılması təmin edilmişdir.

Ölkədə iqtisadi inkişafın vacib

göstəricilərindən biri kimi transformasiya proseslərindən qaynaqlanmaqla keyfiyyət, struktur və məzmun dəyişikliklərinə məruz qalan əhali gəlirləri də aztəminatlı əhalinin sosial müdafiəsi, iqtisadi islahatların doğura biləcəyi mənfi nəticələrin aradan qaldırılması kimi ənənəvi funksiyalarla məhdudlaşmayan, eyni zamanda, iqtisadi sistemin profilaktikası və müsbət məcrada inkişafına köklənən, bu məqsədlə reallaşdırılan tədbirlər sırasında aktiv məşğulluq proqramlarına güc verən məqsədyönlü sosial siyasət nəticəsində səmərəli tənzimlənmişdir. Həmçinin, iqtisadi sistemin əsasını təşkil edən, inkişaf səviyyəsinə görə bütünlükdə cəmiyyətin demokratiyalarını, iqtisadiyyatın sosialyönümlülüyünü, əhalinin həyat şəraitini səciyyələndirməyə imkan verən sosial-əmək münasibətləri sahəsində aktual vəzifələrin həlli istiqamətində əsaslı uğurlar qazanılmışdır. Bu əsasda 2003-2017-ci illərdə yüksək rifahın həlledici amillərindən olan məşğulluğun daim xüsusi diqqət mərkəzində saxlanması əhalinin sahibkarlıq fəaliyyəti üçün münbit şəraiti təmin etmiş, eləcə də ölkədə 1,4 milyonu daimi olmaqla, 1,9 milyon yeni iş yerlərinin yaradılmasına imkan vermişdir.

2003-2017-ci illərdə əhali gəlirlərinin 8,6 dəfə artması ölkəmizdə həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasətin mühüm istiqamətlərindən biri kimi əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün imkanların yaradılması və bu əsasda əhalinin gəlirlərinin dəstəklənməsi tədbirlərinin ardıcıl reallaşdırılmasının əyani təsdiqidir. Bu siyasətin tərkib hissəsi kimi əhalinin sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlirləri 10,4 dəfə, əmək ödənişlərindən gəlirləri isə 7,5 dəfə artmış, sosial sahədə dövlətin balanslaşdırılmış iştirak səviyyəsini tənzimləmək məqsədilə sosial xərclərin optimal həddi gözlənilməklə sosial müdafiə və təminat üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş xərclərin həcmində 10,3 dəfə artım qeydə alınmışdır. Əhalinin həyat səviyyəsinin ildən-ilə yaxşılaşması yoxsulluğun kəskin şəkildə azalması ilə nəticələnmiş və bu sahədə ölkəmizdə əldə olunan müsbət təcrübə Azərbaycanın BMT-nin Davamlı İnkişaf Məqsədlərinə dair milli məsləhətləşmələrin aparılması üçün seçilmiş ölkələr sırasına daxil edilməsini, bununla da ölkəmizin sosial inkişaf modelinin artıq beynəlxalq miqyasda bir nümunə kimi qəbul olunmasını şərtləndirmişdir.

Ölkədə uğurla reallaşdırılan so-

sial inkişaf doktrinasının strateji istiqamətlərindən biri kimi artmaqda olan iqtisadi potensial sosial sferada yüksək hədəflərin reallaşmasına əsaslı şərait yaratmış, mövcud sosial müdafiə sistemi bazar iqtisadiyyatı mühitinə uyğunlaşdıraraq keyfiyyətə yenidən qurulmuşdur. Bütünlükdə bu sistem xarakterli dəyişikliklər əhalinin sosial müdafiəsinin sosial və iqtisadi səmərəliliyin vəhdətinə əsaslanan yeni institusional formata fəaliyyətini nəzərdə tutaraq, sosial ədalətin təmin edilməsi, qeyri-bərabərliyin zəiflədilməsi, eləcə də hər kəsə iş yeri və yaxud digər gəlir mənbəyinə malik olmaq, öz potensialını formalaşdırmaq və inkişaf etdirmək sahəsində bərabər imkanların yaradılması kimi prinsiplərin reallaşdırılmasını hədəf götürmüşdür. Eyni zamanda, müasir texnologiyaların və innovativ yeniliklərin geniş tətbiqi ilə həyata keçirilən islahatlar sosial sferada mütarəqqi dünya təcrübəsinə söykənən optimal modelin qurulmasını hədəfləməklə bərabər, əhatəlilik, ünvanlılıq, şəffaflıq və səmərəlilik prinsiplərinin təmin edilməsində, bütünlükdə əhalinin sosial müdafiə sistemində sürətli və rahat çıxışını əsas götürən modern xidmət konsepsiyasının reallaşdırılmasında həlledici amil olmuşdur.

Bütün qeyd edilənlər bir daha ona dəlalət edir ki, Prezident cənab İlham Əliyevin müəyyən etdiyi inkişafın paradigmatik prinsipləri və pragmatik islahatlar kursu ölkəmizdə sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı sistemində uyğun səmərəli siyasət həyata keçirilməklə cəmiyyətin həyatının möhkəm sosial əsaslarının yaradılmasını şərtləndirən, bütün cəmiyyətin ehtiyaclarına maksimum uyğunlaşmanı və vətəndaş məmnunluğunu əsas məqsədə çevirən, hər kəsə öz rifahını və sosial statusunu gücləndirmək imkanı yaradan, adekvat tənzimləyici alətlər və sosial müdafiə tədbirləri vasitəsilə əhalinin gəlirlərini dəstəkləyən, global miqyasda iqtisadiyyatın rəqabət üstünlükləri və modernləşmə imkanlarını müəyyənləşdirən vacib amil kimi insan kapitalının inkişafına hərtərəfli şərait yaradan müasir sosial dövlət modelinin uğurla gerçəkləşdirilməsini təmin etmişdir.

- Ölkədə həyata keçirilən sosial inkişaf kursu əhalinin sosial müdafiəsində, sosial cəhətdən həssas qruplara dövlət qayğısının artırılmasında hansı mühüm irəliləyişlərə yol açdı?

- Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən məq-

sədyönlü siyasət, qəbul edilən fundamental qərarlar, imzalanan fərman və sərəncamlar, dövlət proqramları ölkədə insan firavanlığının ümumi inkişafın başlıca məramı kimi qəbul edilməsini şərtləndirməklə, dövlət başçısının "Bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun qayğıları, onun problemləri, onun təhlükəsizliyi, onun xoşbəxtliyi dayanır" bəyanatının əməli şəkildə təsdiqini tapdığını ifadə edən mühüm nailiyyətlərin əldə edilməsinə səbəb olub. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikası Prezidentinin əhalinin sosial müdafiəsi məsələlərini daim xüsusi diqqət mərkəzində saxlaması əksər ölkələrin getdikcə artan maliyyə təzyiqləri səbəbindən sosial sahədə ciddi ixtisalar aparmaq zərurəti ilə qarşılaşdığı bir zamanda Azərbaycanda sosial proqramların vaxtında və tam icra edilməsinə, yeni-yeni sosialyönümlü təşəbbüslərin reallaşdırılmasına imkan vermişdir.

Ölkədə həyata keçirilən sosial siyasətin mühüm uğurları sırasında təbii ki, etibarlı sosial müdafiə sisteminin formalaşması, əhalinin müxtəlif təbəqələrinin, xüsusilə də aztəminatlı ailələrin və sosial cəhətdən həssas insanların həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi mühüm yer tutur. Bu gün Azərbaycan kifayət qədər geniş əhali kateqoriyalarını əhatə edən sosial təminat sistemində malik bir ölkə kimi seçilir və həssas əhali qruplarına münasibətdə Azərbaycan dövlətinin mövqeyi global miqyasda ən humanist yanaşmalara əsaslanaraq və üç əsas istiqamət üzrə aparılan sosial ödənişlər sistemi geniş əhatəliyyə malik olan və əhalinin yoxsulluqla biləcəklə hissəsini 90,1 faizini əhatə edən, yoxsulluğun azaldılmasında mühüm rol oynayan bir sistem kimi dəyərləndirilib.

Sosial ödənişlər sisteminin birinci istiqaməti üzrə sığorta prinsipi və modernləşmə imkanlarını müəyyənləşdirən vacib amil kimi insan kapitalının inkişafına hərtərəfli şərait yaradan müasir sosial dövlət modelinin uğurla gerçəkləşdirilməsini təmin etmişdir.

Prezident İlham Əliyev sosial dövlət modelinin praktik müstəvidə uğurla reallaşmasını təmin edib

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun yap.org.az-a müsahibəsi

Respublikası Prezidenti tərəfindən əmək pensiyasının baza hissəsinin artırılması ilə əlaqədar 9, siğorta hissəsinin indeksləşdirilməsi ilə bağlı 11 Sərəncam verilib, eləcə də əvvəlki dövrlərdə qazanılmış pensiya hüquqlarının yeni sisteme inteqrasiyası istiqamətində ardıcıl qərarlar qəbul edilib. Nəticədə əmək pensiyasının baza hissəsinin məbləği 4,4 dəfə artmış, pensiyanın siğorta hissəsinin inteqrasiya olunmuş indeksləşdirilmə göstəricisi 116 faiz təşkil etmişdir.

Pensiya islahatlarının davamı olaraq 2017-ci ildə aparılmış köklü dəyişikliklər nəticəsində pensiya sistemi qeyri-siğorta elementlərindən əsasən təmizlənmiş, siğorta-pensiya sisteminin öhdəlikləri ilə dövlət büdcəsinin öhdəlikləri bir-birindən ayrılmış, fərdi uçot sisteminə "açıq hesab" prinsipi tətbiq olunmuş və işləyən pensiyaçılara hər 72 aydan bir fərdi hesablarında yığılmış vəsaitlərdən istifadə edərək pensiyalarını artırmaq imkanı verilmişdir.

Görülən tədbirlər nəticəsində əmək pensiyasının orta aylıq məbləği 2003-cü ilə nisbətən 11,3 dəfə artaraq 2018-ci il 1 yanvar tarixinə 208,4 manat olmuş, yaşa görə əmək pensiyasının orta aylıq məbləğinin ölkə üzrə orta aylıq əmək haqqı məbləğinə nisbəti, yeni əvəz etmə əmsali 28 faizdən 44,2 faizə yüksəlmişdir. 2017-ci il ərzində əmək pensiyalarının maliyyələşməsinə yönəldilən illik vəsaitin həcmi 3.289,6 milyon manata çatmışdır ki, bu da 2003-cü ilə nisbətən 17 dəfə çoxdur.

Beynəlxalq Pensiya və Sosial Fondlar Assosiasiyasının statistikasına əsasən, orta aylıq pensiyasının orta aylıq əməkhaqqına nisbətine görə Azərbaycan postsovet ölkələri arasında ilk ikilikdə, yaşa görə pensiya üzrə əvəz etmə əmsalına görə isə 1-ci yerdə qərarlaşıb. Azərbaycanda yaşlı əhali kateqoriyalarının əhalinin ümumi sayında xüsusi çəkisinin hər 1 faizinə düşən pensiya xərclərinin ÜDM-ə nisbəti 0,5 faiz təşkil edir və əgər iqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının məlumatlarına nəzər salsaq, görürük ki, inkişaf etmiş ölkələr də təqribən eyni səviyyədə göstəriciyə malikdirlər.

Azərbaycan Prezidentinin imzaladığı "Əmək pensiyalarının siğorta hissəsinin indeksləşdirilməsi haqqında" 9 fevral 2018-ci il tarixli Sərəncamı da pensiyaçıların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində növbəti addım olmaqla, əmək pensiyalarını əvvəlki ilin orta aylıq əmək haqqı artımına uyğun şəkildə cari ilin əvvəlindən daha 5,7 faiz artırmağa imkan verib.

Ölkənin davamlı iqtisadi inkişafı şəraitində çoxsaylı yeni iş yerlərinin açılması, habelə iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran pensiya islahatları sosial siğorta daxilolmalarının əhəmiyyətli artımını şərtləndirib. Bunun əyani ifadəsi kimi, 2017-ci il ərzində sosial siğorta haqları üzrə gəlirlər 2003-cü ilə müqayisədə 9,4 dəfə artaraq 2,1 mlrd. manat təşkil etmiş, o cümlədən qeyri-büdcə sektoru üzrə 2003-cü ilə nisbətən 1,2 mlrd. manat və ya 8,8 dəfə çox sosial siğorta haqqı daxil olmuşdur. Sosial siğorta daxilolmaları hesabına ildən-ildən özünü göstərən artım pensiyaların vaxtılı-vaxtında maliyyə təminatını həyata keçirməyə imkan vermişdir.

Bu gün ölkədə sosial ödənişlər sisteminin ikinci komponenti kimi kateqorial yanaşma əsasında müxtəlif əhali qruplarına təyin olunan sosial müavinət və təqaüd sistemi fəaliyyət göstərir ki, bu ödənişlərin də müəmmadi artırılması təmin edilir. 2017-ci il ərzində ölkə əhalisinin 4,8 faizinə və ya 482,9 min nəfərə aylıq və birdəfəlik sosial müavinət təyin olunub ödənilmişdir. Onlardan 385 min nəfəri aylıq, 97,9 min nəfəri isə birdəfəlik sosial müavinətlə təmin edilmişdir. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müxtəlif Fərman və sərəncamlarına əsasən 60 min nəfərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdləri təyin olunaraq ödənilmişdir. 2017-ci ildə sosial müavinət alanların sayı 2003-cü il ilə müqayisədə 329,7 min nəfər, 2005-ci il ilə müqayisədə təqaüd alanların sayı isə 58,8 min nəfər artmışdır. 2003-cü ildə bu məqsədlər üçün 4 mln. manat vəsait xərcləndiyi halda, 2017-ci ildə 92,7 dəfə çox və ya 370,6 mln. manat sərf edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən bu ödənişlərin artırılması istiqamətində ardıcıl qərarlar qəbul edilir və bildiyiniz kimi, elə bu günlərdə müxtəlif əhali qrupları üçün nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdləri dövlət başçısının müvafiq Fərman və sərəncamları ilə növbəti dəfə artırılmışdır.

Əhaliyə sosial ödənişlər sisteminə tamamlayıcı amil qismində üçüncü istiqamət üzrə isə maddi vəziyyət ilə uzlaşdırılaraq ehtiyaclılıq şərti əsasında təyin edilən və aztəminatlı əhalinin minimum maddi tələbatının ödənilməsinə yönəldilən ünvanlı dövlət sosial yardım proqramı həyata keçirilir. Dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və aztəminatlı əhalinin gəlirlərinin ehtiyac meyarı ilə müəyyən olunan bəlli bir gəlir səviyyəsinin

üzərinə çıxarılmasını nəzərdə tutan bu yardım sosial qeyri-bərabərliyin azaldılması, həmin əhali kateqoriyalarının istehlak və xidmətlərə əlçatanlığının artırılması üçün reallaşdırılan mühüm sosial müdafiə tədbiridir. 2017-ci ilin sonuna respublika üzrə ünvanlı dövlət sosial yardımı ilə təmin olunan ailələrin sayı 80,2 min təşkil etmişdir (326,6 min nəfər ailə üzvü). Ötən il ərzində bu məqsədlərə 214,7 mln. manat xərclənmişdir ki, bu da 2006-cı ilin eyni göstəricisi ilə müqayisədə 21,7 dəfə çoxdur. Hazırda əhalinin aztəminatlı hissəsinə hər ay 11,9 milyon manat ünvanlı dövlət sosial yardımı ödənilir.

Cənab Prezidentin uğurlu sosial siyasəti Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlil olmuş şəxslərin və şəhid ailələrinin rifahının yaxşılaşdırılmasına yönələn tədbirlərin də ildən-ildə yüksələn xətlə davam etdirilməsinə imkan verib. Təkcə son bir ildə bu təbəqədən olan 315 nəfər Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən mənzil və fərdi yaşayış evi ilə təmin olunub ki, bu da son beş ilin ən yüksək göstəricisidir. Ümumilikdə isə 2003-cü ildən hazırda Nazirliyin xətti ilə 5.703 nəfər əlil və şəhid ailəsi mənzillə təmin olunmuşdur ki, bu da nazirlik tərəfindən indiyədək mənzillə təmin edilən 6,1 min nəfər əlil və şəhid ailəsinin 93,5 faizi deməkdir.

Hazırda Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri üçün bölgələrdə fərdi yaşayış evlərinin, Bakının Nizami rayonunda, habelə İmişli və Şamaxı rayonlarında çoxmənzilli yaşayış binalarının tikintisi, yeni yaşayış binalarından mənzillərin alınaraq təmir etdirilməsi işləri davam etdirilir. Eyni zamanda, bu vaxta qədər Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən 5,9 min nəfər imtiyazlı şəxs pulsuz avtomobillə təmin olunmuşdur.

Sosial təminat sisteminin ayrıca komponenti olan sosial xidmətlərin də əhatəliliyinin və keyfiyyətinin artırılması cənab Prezidentin sosial inkişaf kursunun əsas uğurlarındandır. Bu məqsədlə dövlət başçısının 9 yanvar 2013-cü il tarixli Sərəncamı əsasında sosial si-farişlər əsasında ixtisaslaşmış vətəndaş xidmətləri təşkilinə də sosial xidmətlərin göstərilməsinə başlanılıb. Beləliklə də, sosial xidmət göstərilən vətəndaşların kateqoriyaları və sayı əhəmiyyətli şəkildə artıb. Ötən il də 1.080 nəfərə tam dövlət təminatında olmaqla sosial müəssisələrdə, 11 min nə-

fərə isə evlərində sosial xidmət göstərilməklə yanaşı, sosial si-farişlər üzrə icra edilən 61 layihə üzrə 4.100 nəfər çətin həyat şəraitində olan uşağa və müvafiq hallarda ailələrinə də reabilitasiya yönümlü sosial xidmətlər göstərilib.

Ölkəmizdə aparılan güclü sosial siyasət dövlət uşaq müəssisələrinin valideyn himayəsindən məhrum olmuş məzunlarının normal həyatının təmin edilməsi üçün onların hər tərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunmasında da aydın şəkildə özünü göstərir. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti xanım Mehriban Əliyevanın yüksək humanizm əsaslanan təşəbbüsü ilə yaradılmış "Məzun evi" sosial müəssisəsi bu sahədə mühüm addımların atılmasına imkan verib. Müəssisədəki iki yaşayış binasında dövlət uşaq müəssisələrinin valideyn himayəsindən məhrum olmuş məzunlarından ibarət 240 nəfər gənc mənzillə təmin edilib və hazırda müvafiq kateqoriyalardan olan gənclər üçün daha bir yaşayış binasının da tikintisi başa çatmaq üzrədir. "Məzun evi"nin sakinlərinin məşğulluqlarının təminatı, cəmiyyətdə öz-lərinə layiq yer tuta bilmələri üçün də bütün zəruri işlər aparılır.

Digər tərəfdən, Prezident cənab İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq, son illərdə Sağlamlıq imkanları məhdud gənclərin Peşə Reabilitasiya Mərkəzinin, Yaşayış yeri olmayan 18 yaşdan yuxarı şəxslər üçün Sosial Siğınacaq, Baxımsız, kimsəsiz və sosial təhlükəli vəziyyətdə olan yetkinlik yaşına çatmayanlar üçün Sosial Siğınacaq və Reabilitasiya Müəssisəsinin, Yetkinlik yaşına çatmamış görmə imkanı məhdud şəxslər üçün Bərpa Mərkəzinin, Penitensiar müəssisələrdə cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslər üçün Sosial Adaptasiya Mərkəzinin, İnsan Alveri Qurbanlarına Yardım Mərkəzinin və s. yaradılması sosial təminat sisteminin daha da gücləndirilməsinə, əhatəliliyinin və cəmiyyətin həyatında rolunun artırılmasına səbəb olub.

- Ölkəmizin əmək bazarında inkişaf meyilləri, işsiz və işaxtaran vətəndaşların səmərəli məşğulluğunun təminatı sahəsində aparılan işlər, xüsusən də icra olunan özünüməşğulluq proqramı, onun perspektivləri barədə məlumat verməyinizi xahiş edirik.

- Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin inkişaf strategiyasının başlıca istiqamətlərindən bi-

ri əmək resurslarının səmərəli məşğulluq imkanlarının artırılması, iqtisadi inkişaf proseslərində məşğulluq amilinin üstünlük təşkil etməsi, sosial müdafiə siyasətinin məhz bu amil üzərində gücləndirilməsinə nail olunmasıdır.

Bu əsasda Azərbaycanda uğurla reallaşdırılan məşğulluq modeli bazar iqtisadiyyatının qanunauyğunluqları və çoxamilli təsirlərin dikte etdiyi əmək bazarının inkişaf proseslərinin konseptual olaraq düzgün proqnozlaşdırılması və qiymətləndirilməsinə, tələb və təklifin balanslaşdırılması üçün zəruri tədbirlərin görülməsinə, işçi qüvvəsi təklifinin adekvat qarşılanmasını, o cümlədən 2003-2017-ci illərdə əmək bazarında təklif və tələb arasında tarazlığın saxlanmasını təmin etmiş, əlverişli demoqrafik vəziyyətdən qaynaqlanan işçi qüvvəsinin yüksək təklifi şəraitində əhalinin məşğulluğu davamlı təmin edilməklə, işsizlik səviyyəsinin əhəmiyyətli şəkildə aşağı düşməsinə nail olunmuş, eləcə də növbəti illərdə bu müsbət tendensiyaların dayanıqlılığı üçün əsaslı zəmin yaradılmışdır. Bütün bunlar 2003-2017-ci illərdə məşğul əhalinin sayının 21,4 faiz, müddul işçilərin sayının 24 faiz artması, işsizlik səviyyəsinin isə 9,2 faizdən 5 faizə enməsi ilə nəticələnmişdir.

Müasir dövrdə sürətlə dəyişən iqtisadi şəraitdə əməyə olan tələbatın həcmi və tərkibində davamlı dəyişikliklər baş verməkdədir. Bu isə işəgötürən və işçilərin daha çevik münasibətlərinin, işçi qüvvəsinin keyfiyyət xarakteristikasının əmək bazarının dəyişən tələbləri ilə uzlaşdırılmasının, işçilərin adaptasiyası və sosial müdafiəsi yollarının təkmilləşdirilməsinin vacibliyini diqtə edir. Qlobal miqyasda baş verən son maliyyə-iqtisadi böhran aydın şəkildə göstərdi ki, hətta bir ölkə çərçivəsində uzunmüddətli dövr ərzində səmərəli tətbiq olunan məşğulluğun tənzimlənməsi mexanizmi ciddi çətinliklərlə üzləşə bilər və bu problem iqtisadi inteqrasiya və qloballaşma prosesləri nəticəsində daha da dərinləşə bilər. Son illər məşğulluq probleminin kəskinləşməsi ilə üzləşən bir çox ölkələr bu problemin yeni həll yollarını axtarmaq məcburiyyətində qalmışdır. Yeni şəraitdə işçilərin sosial müdafiəsini təmin etməklə yanaşı, əməyin tələb və təklifini səmərəli uzlaşdırma bilən daha çevik dövlət tənzimlənməsi mexanizminin formalaşdırılması qlobal gündəlikdə dayanan prioritet məsələlərdəndir.

Prezident İlham Əliyev sosial dövlət modelinin praktik müstəvidə uğurla reallaşmasını təmin edib

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun yap.org.az-a müsahibəsi

Əvvəli Səh. 9

Bu baxımdan 2016-2017-ci illərdə postneft dövrünün aktual çağırışlarının ram edilməsi və iqtisadi şaxələndirmənin qısa müddətdə gerçəkləşdirilməsi istiqamətində aparılan sürətli islahatlarla səciyyələnən Azərbaycanda hər il 100 mindən çox gənc işçi qüvvəsinin daxil olduğu əmək bazarında mühüm aktualıq kəsb edən stabilliyin təmin edilməsinin məhz Prezident cənab İlham Əliyevin uzaqgörən və çevik siyasəti sayəsində mümkünlüyə çevrildiyini xüsusilə qeyd etmək istədim. Qlobal miqyasda belə ən mürəkkəb sosial-iqtisadi çağırışlardan biri sayılan bu vəzifənin icrası ölkəmizdə həm qısamüddətli effekt verən, həm də uzunmüddətli perspektivə hesablanmış tənzimləyici elementləri əhatə edən səmərəli kompleks tədbirlər proqramının reallaşdırılması hesabına təmin edilmişdir.

Birincisi, ölkədə həyata keçirilən ardıcıl və sistemli islahatlar nəticəsində əmək bazarının inkişafının vacib şərtlərindən olan makroiqtisadi sabitliyə, biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasına nail olunmaqla, geniş məşğulluq imkanlarının yaradılması baxımından mübit şərait formalaşdırılmışdır.

İkincisi, düşünülmüş sosial-iqtisadi siyasətə uyğun olaraq, sahibkarlıq subyektlərinə dövlət köməyi və güzəştlərin verilməsi tədbirləri qısa müddətdə biznes və investisiya aktivliyinin yüksəlməsini şərtləndirərək əmək bazarında işçi qüvvəsinə tələbin artmasına yol açmışdır.

Üçüncüsü, aparılan kompleks və sürətli islahatlar nəticəsində regionlarda kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələrinin sürətli inkişafı 200 min nəfərdən çox əmək resursunu istehsal prosesinə cəlb etməyə imkan vermişdir.

Dördüncüsü, Azərbaycan Prezidentinin tapşırığına uyğun olaraq vətəndaşların dövlət şirkətləri tərəfindən sosial məsuliyyətin bölgüsü çərçivəsində əmək fəaliyyətinə, habelə ictimai işlərin təşkili proqramı üzrə yerli icra hakimiyyətləri tərəfindən abadlıq və təmir-tikinti işlərinə cəlb edilməsi gerçəkləşdirilmişdir. Qeyd edim ki, təkcə ötən il bu tədbirlər hesabına 41,4 min nəfər işaxtaran iş yeri ilə təmin olunmuşdur.

Bəşincisi, ölkədə işçilərin sosial müdafiəsinin daha da gücləndirilməsi, işəgötürən-işçi münasibətlərinin rəsmiləşdirilməsi, əməyin ödənişinin təşkilinə nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, habelə əmək münasibətləri iştirakçılarının digər əmək hüquqlarının və təminatlarının effektiv müdafiəsinin təmin edilməsi və

bu sahədə dövlət orqanları arasında koordinasiya olunmuş siyasətin həyata keçirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 17 mart 2017-ci il tarixli Sərəncamı ilə yaradılmış Əmək Münasibətlərinin Tənzimlənməsi və Koordinasiyası Komissiyasının fəaliyyəti qısa müddətdə öz müsbət nəticələrini ortaya qoymuşdur.

Sosial siyasətin vacib elementlərindən biri kimi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin məşğulluq orqanları tərəfindən aktiv məşğulluq tədbirlərinin də ildən-ilə gücləndirilməsi təmin olunmaqdadır. Belə ki, 2017-ci ildə məşğulluq orqanları tərəfindən 47 min 900 nəfər münasib işlərlə işlə təmin edilmiş, 1.160 nəfər haqqı ödənilən ictimai işlərə, 3.120 nəfər müvəqqəti xarakterli işlərə cəlb olunmuşdur. İl ərzində ölkənin rayon və şəhərlərində əmək yarmarkalarının, ali təhsil müəssisələrində tələbə və məzunların əmək bazarına inteqrasiyasının dəstəklənməsi məqsədilə "Karyerada ilk addım" devizi altında aktiv məşğulluq tədbirlərinin təşkili işləri də davam etdirilmişdir.

İşaxtaran və işsiz vətəndaşların məşğulluq imkanlarına yiyələnmələri üçün həyata keçirilən aktiv məşğulluq tədbirlərindən biri də belə vətəndaşların əmək bazarının tələblərinə uyğun peşə hazırlığının təşkil olunmasıdır. Ötən il də 3.911 nəfər üçün peşə hazırlığı kursları təşkil edilib. Son 14 ildə bu sahədə maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi təmin edilməklə, 2007-ci ildə Bakı şəhərində, 2008-ci ildə Göyçay rayonunda, 2009-cu ildə Naxçıvan şəhərində Regional Peşə Tədris Mərkəzləri yaradılıb. Son illərdə həmin Mərkəzlərdə əsaslı təmir və yenidənqurma işləri aparılaraq, onlarda yeni sinif otaqları və emalatxanalar da istifadəyə verilib. Habelə 2013-cü ilin dekabr ayında Sağlamlıq imkanları məhdud gənclərin Peşə Reabilitasiya Mərkəzinin istifadəyə verilməsi ilə bu təbəqədən olan şəxslərin əmək bazarına inteqrasiya imkanları artırılıb. Gələcəkdə respublikada peşə hazırlığı mərkəzləri şəbəkəsinin daha da genişləndirilməsi nəzərdə tutulur və yaxın vaxtlarda Gəncə şəhərində də müasir tipli Regional Peşə Tədris Mərkəzinin istifadəyə verilməsi planlaşdırılır.

"Əhalinin özünüməşğulluğunun təmin olunması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 7 aprel 2016-cı il tarixli Sərəncamının icrası ilə bağlı həyata keçirilən layihə çərçivəsində respublika üzrə biznes planları müsbət qiymətləndirilmiş iştirakçılardan

1.281 ailə üçün aktivlərin alınması və təqdim olunması, onların kiçik ailə təsərrüfatlarının yaradılması təmin olunmuşdur. 2018-ci ildə yeni "İşsizlikdən sığorta haqqında" Qanuna əsasən tətbiq olunan işsizlikdən sığorta sisteminin yaratdığı maliyyə təminatı əsasında özünüməşğulluğun daha da genişləndirilməsi, bu məqsədlə təqribən 7 min ailə üçün 35,8 milyon manat vəsait nəzərdə tutulmuşdur. Dövlət başçımızın qeyd etdiyi kimi, "Özünüməşğulluq proqramının çox böyük gələcəyi var". Çünki bu proqram bir tərəfdən ölkənin uzunmüddətli inkişafı üçün əsas prioritet olan qeyri-neft sektorunda məhsul artımına, kiçik sahibkarlığın və ailə biznesinin genişlənməsinə əlavə dəstək olmaqla yanaşı, digər tərəfdən, aztəminatlı ailələrin öz zəhmətləri hesabına gəlirlərini artıraraq, sosial yardım sistemindən çıxmaq və sahibkara çevrilmək imkanlarına yiyələnməsinə, bu əsasda gələcəkdə yeni iş yerlərinin yaradılmasına, vergi və sosial sığorta daxilolmalarının artımına şərait yaradır.

İşsizlikdən sığortanın tətbiqi eyni zamanda işsiz və işaxtaran vətəndaşların sosial müdafiəsi sahəsində aktiv tədbirlərin, o cümlədən peşə hazırlığı, yenidən hazırlıq və ixtisasartırma, ictimai işlərin, əmək birjalarının və əmək yarmarkalarının təşkili və digər tədbirlərin yüksək səviyyədə həyata keçirilməsinə, eləcə də, bu kateqoriyadan olan vətəndaşların sosial müdafiəsi sahəsində ünvanlılıq prinsipi əsasında çevik maliyyə mexanizminin formalaşmasına, əmək münasibətlərinin leqallaşmasına, məşğulluq sahəsində dövlət siyasətinin həyata keçirilməsinə nəzarətin gücləndirilməsinə imkan yaradacaqdır.

Təsadüfi deyil ki, ölkəmizdə məşğulluq sahəsində aparılan mütərəqqi islahatlar mötəbər beynəlxalq qurumlar və digər ölkələrin adekvat strukturları tərəfindən yüksək dəyərləndirilir və böyük maraqla izlənilir. Ötən ilin dekabr ayında Beynəlxalq Valyuta Fondunun işçi heyətinin 2018-ci il üzrə IV Maddə Məsləhətləşmələri çərçivəsində müzakirələr aparmaq üçün ölkəmizə səfərinin yekunlarına dair özünün rəsmi vəbsaytında yayımladığı bəyanatda Azərbaycanda yeni işsizlikdən sığorta fondunun yaradılması, pensiya islahatının həyata keçirilməsi, passiv əmək bazarı proqramlarından aktiv proqramlara keçilməsi sosial təminat və əmək bazarı sahələrində mühüm nailiyyətlər kimi qeyd olunaraq yüksək dəyərləndirilib. Digər tərəfdən, 2017-ci ildə ölkəmiz 25 il əvvəl qoşulduğu Beynəlxalq Əmək Təşkilatının Rəhbər Orqanına ilk dəfə

üzv seçilmiş, Davos İqtisadi Forumunun "2017-2018 Qlobal Rəqabətlik Hesabatı"nda əmək bazarının səmərəliliyi üzrə 9 pillə irəliləyərək 17-ci yerdə qərarlaşmışdır. Bütün bunlar Azərbaycanda əmək və sosial müdafiə sferasında reallaşdırılan islahatların yüksək qiymətləndirilməsinin, ölkəmizə olan böyük inam və etimadın bariz nümunəsi olmaqla yanaşı, Azərbaycan Prezidentinin bu sahədə apardığı siyasətin alternativsiz olduğunu bir daha təsdiqləyir.

Onu da qeyd edim ki, əhalinin məşğulluğu sahəsində islahatlar davam etdirilir və qarşıda duran kompleks vəzifələrin adekvat həlli daim xüsusi diqqət mərkəzində saxlanılır. Bu əsasda məşğulluq sferasında meydana çıxan müasir çağırışlar, habelə ölkənin mövcud demografik inkişaf perspektivləri əsasında "Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyası, "Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritəsi"nin başlıca istiqamətləri", Beynəlxalq Əmək Təşkilatının tövsiyələri, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Davamlı İnkişaf Gündəliyi və digər sosial yönümlü dövlət proqramları və investisiya layihələri ilə uzlaşdırılaraq, 2030-cu ilə qədərki dövrü əhatə edən Məşğulluq Strategiyasının layihəsi hazırlanaraq hökumətə təqdim edilmişdir.

- Əlilliyi olan şəxslərin tibbi-sosial reabilitasiyası və cəmiyyətə inteqrasiyası, onların sosial təminatlarının artırılması yönündə hansı addımlar atılıb?

- Ölkəmizdə əlilliyi olan şəxslərin çoxşaxəli və etibarlı sosial müdafiə sistemi ilə əhatə olunması Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin sosial siyasət kursunun mühüm tərkib hissəsidir və bu əsasda əlilliyin qarşısının alınması, tibbi və sosial reabilitasiyası, əlilliyi olan şəxslərin sosial təminatı, eləcə də onların ictimai həyatın bütün sahələrində iştirakı və layiqli həyat sürmələri üçün şəraitin yaradılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər reallaşdırılmaqdadır.

Ötən dövrdə əlilliyi olan şəxslərin potensial imkanlarından tam istifadəsinə lazımi şəraitin yaradılması, onların cəmiyyətə inteqrasiyasının təmin edilməsi, məşğulluq səviyyəsinin artırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində strategiyalar müəyyən edilmiş, onların hüquq və təminatları qanunvericilik aktlarında və dövlətin sosial proqramlarında təsbit olunmuşdur.

Mühüm sosial proqramlardan biri kimi, bu qəbildən olan şəxslərə əmək pensiyaları, sosial müavi-

etlər, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdləri ödənilir və bu sosial ödənişlər onların gəlirlərinin dəstəklənməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Cari ilin əvvəlinə olan məlumatlara əsasən, əlilliyi olan şəxslərə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun yerli orqanları vasitəsilə hər ay 90,7 mln. manat vəsait ödənilir.

Əlilliyi olan şəxslərin reabilitasiyası sahəsində yeni imkanların yaranması, əldə olunan nanotexnologiyalı nailiyyətlər bu şəxslərin tibbi-sağlamlaşdırma sferasında, təhsil və peşə hazırlığında innovativ həll yollarının diapazonunu genişləndirməklə, onların adaptasiya və sosiallaşma resurslarını möhkəmləndirərək cəmiyyətə inteqrasiya proseslərini xeyli gücləndirir. Bu baxımdan sosial inkişaf siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri kimi əlilliyi olan şəxslərin tibbi-sosial reabilitasiyası sahəsində kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Ötən 15 ildə dövlət başçısının tapşırığına uyğun olaraq, ölkədə bərpa-müalicə şəbəkəsinin əhəmiyyətli şəkildə genişləndirilməsi təmin olunub - Naxçıvan, Şirvan, Lənkəran, Şəki, Sumqayıt, Naftalan, Xaçmaz, Yevlax şəhərlərində əlilliyi olan şəxslər üçün regional bərpa mərkəzləri, Bakı Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzinin Naxçıvan istehsalat sahəsi və Gəncə şəhərində filialı istifadəyə verilib. Həmçinin Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə son illərdə Bakının Yeni Günəşli yaşayış massivində Xüsusi Qayğıya Ehtiyacı olan Uşaqların Dövlət Reabilitasiya Müəssisəsi fəaliyyətə başlayıb. Beləliklə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin ölkənin bütün ərazisi üzrə bərpa mərkəzləri şəbəkəsi formalaşdırılıb.

Nazirlik sistemində fəaliyyət göstərən əlillərin bərpa mərkəzləri tərəfindən təkcə son bir ildə 39,8 min nəfər şəxsə bərpa xidməti göstərilib, eyni zamanda əlilliyi olan şəxslərə 33 min ədəd protez-ortopedik məmulat və reabilitasiya vasitəsi verilib. Dövlət başçısının xüsusi qayğısının nəticəsi olaraq, ölkədə reabilitasiya sisteminin müasir tələblərə uyğun yenidən qurulması istiqamətində də məqsədyönlü addımlar atılıb, Respublika Əlillərin Bərpa Mərkəzində, Uşaq Bərpa Mərkəzində yüksək standartlara uyğun bərpa-müalicə şəraiti yaradılıb və digər bərpa mərkəzlərində də bu istiqamətdə işlər davam etdirilir. Bu il ərzində nazirliyin Yevlax, Naftalan, Sumqayıt şəhərlərindəki bərpa mərkəzlərinin, Mərdəkan Müalicə Pansionatının da əsaslı təmirdən sonra istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur.

Prezident İlham Əliyev sosial dövlət modelinin praktik müstəvidə uğurla reallaşmasını təmin edib

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun yap.org.az-a müsahibəsi

Əvvəli Səh. 10

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 13 fevral 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə sosial təyinatlı obyektlərdə tikinti və əsaslı təmir işlərinin başa çatdırılması məqsədilə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə vəsaitin ayrılması da digər sosial obyektlərlə yanaşı, qeyd edilən mərkəzlərin bərpası, gücləndirilməsi və əsaslı təmiri, habelə Bakı Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzinin təmiri, Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri üçün Bakının Nizami rayonunda 12 mərtəbəli 96 mənzilli yaşayış binasının tikintisi, Gəncə Şəhər Pensiyaçıların Ərazi Sosial Xidmət Mərkəzinin təmiri və müasir avadanlıqla təchiz edilməsi işlərinin başa çatdırılması məqsədinə yönəlməklə, sosial cəhətdən həssas insanların reabilitasiyasının, onların sosial müdafiəsinin daim dövlət başçısının diqqətində olduğunu göstərir.

Son illərdə Sağlamlıq imkanları məhdud gənclərin Peşə Reabilitasiya Mərkəzinin, Yetkinlik yaşına çatmamış görmə imkanı məhdud şəxslər üçün Bərpa Mərkəzinin, eyni zamanda, əlilliyi olan şəxslərin İKT-dən istifadə imkanlarına malik olmaları üçün Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Naxçıvan, Gəncə və Yevlax şəhərlərində Regional İnformasiya Mərkəzlərinin yaradılması bu təbəqədən olan insanların reabilitasiyası və cəmiyyətə inteqrasiyası imkanlarının genişlənməsinə səbəb olub.

Nazirlik tərəfindən hər il əlilliyi olan şəxslərin və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların sosial müdafiəsi və reabilitasiyası üzrə Proqramlar təsdiqlənərək icra olunur. Həmin Proqram çərçivəsində əlilliyi olan şəxslərin istirahətinin təşkili, yaradıcılıq imkanlarının cəmiyyətə təqdim olunması üçün respublika səviyyəli müsabiqələrin, onlar arasında idman tədbirlərinin keçirilməsi, reabilitasiya yönümlü sosial xidmətlərlə təmin olunmaları, bu təbəqədən olan şəxslərin sosial-məişət problemlərinin həllinə, ölkə daxilində və xaricdə müalicəsinə köməklik göstərilməsi və s. istiqamətlərdə işlər də aparılır. Məsələn, 2017-ci ildə otən il 1.266 nəfər əlil vətəndaşın ölkənin müxtəlif bölgələrində istirahəti, 800 nəfərə yaxın əlilliyi olan şəxsin və sağlamlıq imkanları məhdud uşağın iştirakı ilə stolüstü idman oyunları üzrə V Ümumrespublika yarışları və s. təşkil olunub.

Azərbaycanda əlilliyi olan şəxslərlə bağlı aparılan fəal siyasətin bir təzahürüdür ki, hələ

2008-ci ildə ölkəmiz BMT-nin "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Konvensiyasına və onun Fakültativ Protokoluna qoşulub. Təbii ki, bu addım Azərbaycanın müvafiq sahədə qanunvericiliyini, praktiki iş mexanizmlərini beynəlxalq standartlar səviyyəsinə çatdırmaq əzmini ifadə edir və həmin Konvensiyanın icrasına dair 2014-cü ilin aprelində BMT-nin Əlillərin hüquqları üzrə Komitəsinin 11-ci sessiyasında Azərbaycan hökuməti tərəfindən təqdim edilən ilk məruzə də müsbət dəyərləndirilib. Eyni zamanda, son illərdə hazırlanan və artıq parlamentdə müzakirəyə çıxarıla-raq birinci oxunuşda qəbul olunan "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" yeni Qanun layihəsində də bu təbəqədən olan vətəndaşların sosial müdafiəsi, reabilitasiyası və sosial inteqrasiyası imkanlarının artırılmasını nəzərdə tutan tədbirlər əksini tapıb.

Onu da bildirim ki, son illərdə dövlət başçısının müvafiq Fərnəminə əsasən əlilliyin qiymətləndirilməsi və reabilitasiya sisteminin də elektronlaşdırılması təmin edilib. Yaradılan Tibbi-Sosial Ekspertiza və Əlillərin Reabilitasiyası Alt Sistemi əlillik təyinatlarının obyektiv və şəffaf şərəitdə həyata keçirilməsini təmin edir. 2016-cı il noyabr ayının 15-dən əlilliyin avtomatlaşdırılmış sistem vasitəsilə, yeni ekspert-vətəndaş təmasları olmadan qiymətləndirilməsinə başlanılmışdır. Bununla da əlilliyin təyini üçün tibbi-sosial ekspert komissiyaları tərəfindən vətəndaşların müayinəsi proseduru tam aradan qaldırılmış, bu sahədə obyektivlik, şəffaflyq və qərəzsizlik təmin edilməklə, bütövlükdə müvafiq sahədə dövlət xidmətinin əhəmiyyətli şəkildə təkmilləşdirilməsinə nail olunmuşdur.

Aparılmış islahatlar əlilliyin azalmasına da imkan yaratmışdır. Məsələn, 2017-ci ildə ilkin əlillik təyin olunanların sayı əvvəlki ilə müqayisədə 31 faiz azalmış, həmçinin ilkin olaraq əlillik dərəcəsi verilənlərin sayında 26 faiz, ilkin olaraq sağlamlıq imkanları məhdud uşaq hesab edilənlərin sayında isə 49 faiz azalma qeydə alınmışdır.

- Son illər Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin fəaliyyət sahələrində geniş vüsət alan və əhəliyə xidmət sahələrinin şəffaflaşdırılmasına imkan verən elektron sistemlərin tətbiqi işləri hansı istiqamətdə davam etdirilir?

- Azərbaycan Prezidentinin "Müasirləşmək, yeniləşmək siyasətimizin əsas mənasını, bizi in-

kişafa aparan yolun baş xəttini təşkil edir" prinsipinə uyğun olaraq, ölkədə idarəçilik praktikasının yeni paradigması və çağırışlara uyğun şəkildə mütərəqqi təcrübələrə və innovativ yanaşmalara söykənən modernləşdirilməsi prosesləri milli əmək və sosial müdafiə sistemini də geniş şəkildə əhatə edir. Dövlət başçısının konkret tapşırıqları əsasında son illərdə nazirliyin fəaliyyət istiqamətləri üzrə əmək, sosial təminat, tibbi-sosial ekspertiza sahələrində genişmiqyaslı islahatlar həyata keçirilərək, müasir beynəlxalq standartlara uyğun idarəetmə metodları yaradılmaqla sosial sferada səmərəliliyin və optimallığın artırılması, həm də əhəliyə xidmət səviyyəsinin keyfiyyətcə yüksəldilməsi və şəffaf müstəvidə qurulması təmin edilmişdir.

Nazirlik sistemi üzrə bu innovasiyaların tətbiqi nəticəsində sosial sahədə 30-a qədər elektron xidmət əhəlinin istifadəsinə verilib. Təkcə son bir ildə həmin xidmətlərə "Elektron hökumət" portalı vasitəsilə 9 milyon 341 min dəfə müraciət olunub ki, bu da ölkə üzrə həmin portal vasitəsilə bütün elektron xidmətlərdən istifadənin 40 faizini təşkil edir. Bu göstərici əmək və sosial müdafiə sahəsində elektron xidmətlərə böyük sosial tələbin olduğunu ifadə etməklə yanaşı, eyni zamanda müvafiq dövlət xidmətlərindən istifadə müstəvisində məmur-vətəndaş kontaktlarının aradan qaldırılmasında nə qədər böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini göstərir.

Milli təşəbbüslərin müsbət nəticəsi kimi və yerli mütəxəssis potensialı hesabına əldə olunan bu uğurlu innovativ təcrübələr beynəlxalq miqyasda da yüksək dəyərləndirilir və müasir dünyada qabaqcıl fəaliyyət nümunələri kimi təbliğ olunur.

2016-cı ilin aprel ayında Stokholm şəhərində keçirilən Avropa Regional Sosial Təminat Forumunda Azərbaycanın "Çağrı mərkəzi vasitəsilə avtomatlaşdırılmış pensiya təyinatı" adlı müsbət təcrübəsi müstəqil komissiya tərəfindən xüsusi sertifikatla layiq görülmüş və Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasının Müsbət Təcrübələr məlumat bankına daxil edilib.

BMT-nin ixtisaslaşdırılmış qurumu olan Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının dünya üzrə 467 elektron layihənin təqdim edildiyi və onlardan seçilmiş 345 layihənin iştirak etdiyi "İnformasiya Cəmiyyəti üzrə Ümumdünya Sammiti - 2017 Mükafatları" müsabiqəsində Əmək Müqaviləsi Bildirişi üzrə Elektron İnformasiya Sistemi "İKT Proqramları: E-

Məşğulluq" nominasiyası üzrə ən çox səs toplayan ilk 5 layihədən, ümumən müsabiqə nəticəsində səsvermə ilə müəyyən edilən 90 "Çempion layihə"dən biri olub. Azərbaycandan ilk elektron layihə olaraq Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının "Çempion layihə" mükafatına layiq görülmüş Əmək Müqaviləsi Bildirişi üzrə Elektron İnformasiya Sistemi bununla 193 ölkəni, 700-ə yaxın texnoloji şirkəti əhatə edən İttifaq tərəfindən İKT-nin tətbiqi üzrə Azərbaycana ilk mükafatı qazanmışdır.

BMT-nin "Ərəb ölkələri, Avropa və MDB regionlarında Cənub-Cənub Əməkdaşlığı çərçivəsində Əməkdaşlıq Mexanizmləri və Həllər" adlı portalında bu və digər avtomatlaşdırılmış sistemlərimiz təbliğ edilir. Eyni zamanda, Vahid Elektron Müraciət və Təyinat Alt Sistemində Dünya Bankı tərəfindən sosial yardım sahəsində şəffaflyğı və ünvanlılığı təmin edən bir sistem kimi yüksək dəyər verilib və həmin Təşkilatın müraciətinə əsasən, onun ABŞ-in Vaşinqton şəhərində yerləşən ofisinin əməkdaşları üçün bu sistemə videokonfrans sistemi vasitəsilə təqdimatı keçirilib. Eləcə də digər sahələrdəki elektron sistemlər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən yüksək dəyərləndirilib.

Hazırda Azərbaycanın əmək və sosial müdafiə, tibbi-sosial ekspertiza və reabilitasiya sahələrində avtomatlaşdırılmış sistemləri ayrı-ayrı ölkələr tərəfindən qabaqcıl təcrübə nümunələri kimi öyrənilir. Bununla əlaqədar həmin ölkələrin müraciətləri əsasında onlarla təcrübə mübadilələri aparılır. Hətta otən ilin iyul ayında Prezident cənab İlham Əliyev ölkəmizdə səfərdə olan Avstriyanın federal ailə və gənclər naziri Sofi Karmasini qəbul edərkən, avstriyalı nazir Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində ona ölkəmizdə elektron hökumətlə bağlı maraqlı layihələr barədə məlumat verildiyini, bu layihələrin Avstriya üçün çox böyük maraq doğurduğunu, gələcəkdə həmin layihələrin öyrənilməsinə və tətbiq edilməsinə maraqlı olduqlarını bildirib. Azərbaycanın əmək və sosial müdafiə sahəsində avtomatlaşdırılmış idarəetmə və xidmət sistemləri üzrə əldə olunmuş uğurlu təcrübəsini bölüşmək məqsədilə təkcə son 1 il ərzində Rusiya Federasiyasından, Ukrayna Respublikasından, Moldova Respublikasından, Əfqanıstan İslam Respublikasından, Tacikistan Respublikasından, Özbəkistan Respublikasından ölkəmizə səfərə gəlmiş nümayəndə heyətləri ilə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində görüşlər

keçirilərək, onlar üçün müvafiq təqdimatlar edilmişdir. Hazırda Qazaxıstan Respublikasının Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən də nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfəri davam edir və onlarla təcrübə mübadilələri aparılır.

Biz intensiv avtomatlaşdırma işlərini məşğulluq xidmətləri və işsizlik müavinəti sistemi üzrə davam etdiririk. Bu işlərin başa çatdırılması ilə bir tərəfdən əmək bazarında işçi qüvvəsinə tələbin ödənilməsi prosesinin elektron sistem üzərində daha səmərəli və çevik təşkil, digər tərəfdən məşğulluq xidmətlərinin işsiz və işaxtaranlara daha əlçatan səviyyədə qurulması və onların bu xidmətlərdən daha asan və rahat şəkildə istifadəsi təmin olunacaq.

- Səlim müəllim, qarşıda nazirlik üçün aktuallyq kəsb edən hansı hədəflər var?

- Mühüm hədəflərimiz sırasında qeyri-formal məşğulluqla leqal məşğulluğa keçidin sürətləndirilməsi prosesinə nail olunmasını xüsusi qeyd edərdim. Cənab Prezidentin müvafiq Sərəncamı ilə yaradılmış Əmək Münasibətlərinin Tənzimlənməsi və Koordinasiyası Komissiyasının fəaliyyəti bu sahədə xüsusi önəm kəsb edir və əldə olunan müsbət nəticələr vətəndaşların layiqli əmək hüquqlarını reallaşdırmaqla, işləyən əhəlinin onların sosial rifahı üçün vacib olan sosial sığorta, habelə işsizlikdən sığorta sistemləri ilə daha çox əhatə edilməsini şərtləndirir. Eyni zamanda, aktiv məşğulluq tədbirlərinin genişləndirilməsi və işsizliyin minimum səviyyədə saxlanılması, ailə gəlirlərinin formalaşmasında əməkhaqqının payının artırılması, əmək bazarının tələblərinə uyğun çevik peşə təhsili üçün peşə-tədris mərkəzləri şəbəkəsinin genişləndirilməsi, sosial xidmətlərin mütərəqqi beynəlxalq təcrübədən irəli gələn "sosial işçi modeli" üzrə əhatəliliyinin və çətin həyat şəraitində olan şəxslərin problemlərinin həllində səmərəliliyinin daha da yüksəldilməsi və s. kimi hədəflərimiz vardır. Bu hədəflərə nail olunması yönündə məqsədyönlü işlərin aparılması təmin olunacaqdır.

Ümumilikdə, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin uğurlu sosial-iqtisadi siyasəti əhəlinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, əmək resurslarının məşğulluq imkanlarının artırılması, vətəndaşların əmək və sosial hüquqlarının dolğun təminatı istiqamətində son 15 ildə olduğu kimi, qarşıdakı dövrdə də mühüm nailiyyətlərin əldə olunmasına imkan verəcəkdir.

17 aprel 2018-ci il

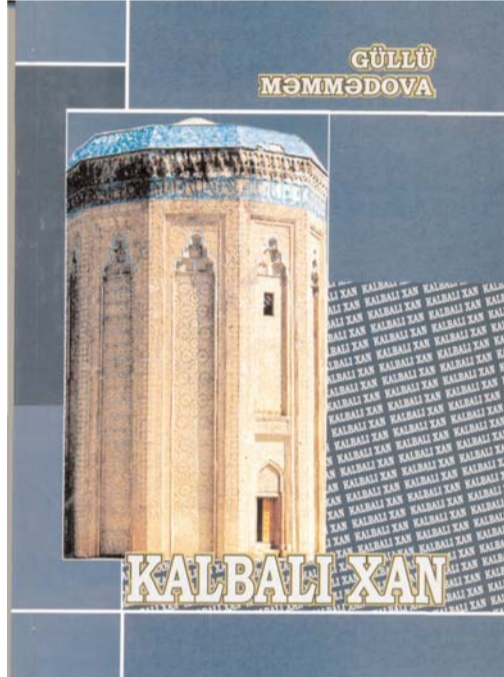
Naxçıvan xanlığı çağdaş ədəbiyyatımızda

Azərbaycan ədəbiyyatında zamanı düzgün qiymətləndirən, dövrün ruhunu, ahəngini duyan, ədəbi mühitə yeniliklər gətirən, tarixin dövrlərindən gələn səsləri, ictimai-siyasi hadisələri ədəbiyyatımıza gətirən qələm sahibləri oxucularla mənəvi körpü yaratmağa müvəffəq olurlar. Tariximizin ictimai-siyasi hadisələrinə biganə qalmayan, qələmi ilə yaşanılan zamanın tablosunu yaratmağa çalışan, ədəbiyyatımıza rənglər qatan yazıçı Güllü Məmmədova müxtəlif mövzularda yazdığı əsərləri ilə oxucu təfəkkürünün tələbinə cavab verən əsərlərin müəllifi olaraq tanınır. Onun qələmə aldığı "Qarabəkir əfsanəsi", "Zamanların qəhrmanı Qarabəkir", "Mənim üçün varsan" kimi əsərləri qələm sahibinin mənəvi dünyasının, yaradıcı təfəkkürünün məhsulu, vətənpərvərlik duyğularının təzahürü olaraq ədəbiyyatımıza daxil olub.

Güllü xanımın qələmə aldığı ilk romanı "Qarabəkir əfsanəsi" türk dilinə tərcümə olunmuş və Türkiyədə çap edilmişdir. Müasir dövrümüzə bəhs edən "Mənim üçün varsan" romanı əsasında isə Azərbaycan Dövlət Televiziyası eyniadlı film-tamaşa çəkmişdir.

Yazıcının yaradıcılığına daxil olan "Kalbalı xan" tarixi romanı Naxçıvan xanlığının ictimai-siyasi hadisələrlə zəngin olan tarixindən və tarixi şəxsiyyətlərindən bəhs edir. Əsərdə "Türkmənçay" müqaviləsinin bağlanması ilə Azərbaycanın ikiye parçalanması və Ermənistan dövlətinin yaranması səbəbləri tarixi faktlarla təsvir olunur. Vurğulayaq ki, "Kalbalı xan" tarixi romanı müəllifin Naxçıvan tarixinə həsr olunmuş sayca ikinci əsəridir. Kitaba ön söz yazan akademik İsmayıl Hacıyev yazır ki, müəllifin birinci romanı "Qarabəkir əfsanəsi" 1918-20-ci illərdə ermənilərin Naxçıvanda törətdiyi faciələrdən və soyqırımlarından bəhs edirsə, "Kalbalı xan" romanında bu faciələrin yaranma səbəbləri, kökü və mənbələri qələmə alınıb. Azərbaycanın dövlətçilik tarixində xanlıqlar dövrünün özünəməxsus yeri olduğundan yazıçı romanda XVIII əsrin sonu, XIX əsrin əvvəllərində Cənubi Qafqazda, o cümlədən, Naxçıvan xanlığında gedən ictimai-siyasi prosesləri qələmə alıb. Təbii ki, gərgin əmək, axtarışlar nəticəsində, ərəşəyə gələn tarixi romanda müəllif Kalbalı xanın həyatını, mübarizəsini, bir insan və diplomat olaraq daxili xarakterini obrazlaşdırılmış, bədii ifadə və təsvir vasitələrinin köməyi ilə qəhrmanına həssas münasibət bəsləyərək, oxucuya təqdim edir.

Tarixi hadisələrə obyektiv yönümdən yanaşan Güllü Məmmədova xalq arasında böyük nüfuzə malik olan Kalbalı xanı böyük diplomatik manevlər edən obraz kimi təqdim edərkən, onun dövrünün ictimai-siyasi proseslərin axarında, Naxçıvanın müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparan tarixi şəxsiyyət olaraq dolğun obrazını yaratmağa çalışmışdır. Tarixdən bəllidir ki, Kalbalı xan mahir bir süvari qoşun sərkərdəsi olmaqla bərabər, həm də bacarıqlı diplomat olub. O, həm Rusiyanın, həm də İranın işğalçılıq siyasətinə qarşı diplomatik addımlar atıb. Belə bir şəxsiyyət haqqında tarixi romanın müəllifi olan Güllü xanım "Taxt...uğrunda savaş", "Xacə şahın sonu", "Rus taunu", "İşğal və yaxud generalın ölümü", "Ölüme bərabər ayrılıq" və digər başlıqlı hissələrdə mübarizələrlə dolu tarixin dönməni, tarixdə yaşayan Kalbalı xanın Azərbaycanın və onun ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvanın hərbi və dövlətçilik tarixində xidmətlərini, qəhrmanlığını oxucusuna təqdim edir.

liyi uğrunda mübarizə aparan tarixi şəxsiyyət olaraq dolğun obrazını yaratmağa çalışmışdır. Tarixdən bəllidir ki, Kalbalı xan mahir bir süvari qoşun sərkərdəsi olmaqla bərabər, həm də bacarıqlı diplomat olub. O, həm Rusiyanın, həm də İranın işğalçılıq siyasətinə qarşı diplomatik addımlar atıb. Belə bir şəxsiyyət haqqında tarixi romanın müəllifi olan Güllü xanım "Taxt...uğrunda savaş", "Xacə şahın sonu", "Rus taunu", "İşğal və yaxud generalın ölümü", "Ölüme bərabər ayrılıq" və digər başlıqlı hissələrdə mübarizələrlə dolu tarixin dönməni, tarixdə yaşayan Kalbalı xanın Azərbaycanın və onun ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvanın hərbi və dövlətçilik tarixində xidmətlərini, qəhrmanlığını oxucusuna təqdim edir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Bakı Şopinq Festivalı turistləri cəlb edən paytaxtımızın vizit kartlarından

XXI yüzillikdə dünyanın istənilən ölkəsi ilə iqtisadi-siyasi və mədəni əlaqələrini genişləndirən Azərbaycan öz nüfuzu, əldə etdiyi nailiyyətləri ilə seçilir. Qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi və iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində əsaslı uğurlara imza atılıb. Real mənzərənin müəllifi olan Azərbaycan müasir dünyamızda turistlər üçün cəlbedici məkana çevrilib. Əbəs deyil ki, bütün qitələrdən olan turistlər ölkəmizə səfər edir, buranın təbii zənginliyi, zahiri görkəmi, tarixi, mədəniyyəti, adət-ənənələri, eləcə də, multikultural və tolerant ölkə ilə bağlı böyük təəssüratlar əldə edirlər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, Azərbaycan Şərqlə Qərbdə arasında təkəcə coğrafi deyil, həm də mədəni körpüdür.

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən turizm şirkətləri və hotellər dünya standartlarına uyğun qurulub və yeni turizm zonaları yaradılıb. Təbii ki, bu sahədəki nailiyyətləri diqqətə çəkərək ölkəmizdə dünya standartlarına cavab verən beşulduzlu və dördulduzlu mehmanxanaların olması da qeyd etməliyik. Azərbaycanda yol, nəqliyyat və digər infrastrukturun müasirləşdirilməsi də turizmin inkişafına yol açıb. Xarici ölkələrdən Azərbaycana üz tutan turistlərin sayının ilbəil artması da, əlbəttə, bu və digər amillərə əsaslanır. Ötən il turist kimi ölkəmizə səfər edən Rusiya Federasiyası, Gürcüstan, İran, Türkiyə, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, İraq, Ukrayna, Səudiyyə Ərəbistanı və digər ölkələrin vətəndaşları olmuşdur. Ölkəmizə bu qədər turist axınına, yuxarıda qeyd etdiyimiz amillərlə yanaşı, ölkəmizdə keçirilən müxtəlif səpkili tədbirlər də səbəb olub. Son illərdə paytaxtımızda keçirilən beynəlxalq səviyyəli idman yarışlarını xüsusi olaraq qeyd etməliyik. Azərbaycanda hökm sürən sabitlik, ölkənin yeraltı sərvətlərlə zənginliyi, iqtisadiyyatın sürətli inkişafı, idmana göstərilən diqqət və qayğı ilk Avropa Oyunlarının, məhz Azərbaycanda keçirilməsi imkan verdi. Dünyanın 93 ölkəsinin televiziya vasitəsilə yayımlanan Avropa Oyunlarını 1 milyardan artıq, "Formula-1"i isə 500 milyon auditoriyası olan tamaşaçının izləməsi Azərbaycanın turizm potensialının tanınması baxımından əhəmiyyətli oldu. Daha sonra ölkəmizin IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına uğurla ev sahibliyi etməsi Azərbaycanda turizmi gücləndirmək, qədim mədəniyyəti təbliğ etmək baxımından, mühüm əhəmiyyətə malikdir. Ölkə malik olduğu infrastruktur, müasir arenalar, yüksək səviyyəli xidmət sahələri və nəqliyyat şəbəkəsi sayəsində bu beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etdi. Bu oyunlardan sonra ölkəmizə turist axını bir qədər də artdı. Bütün dünya Azərbaycanın, nəinki islam aləmində, eləcə də, bütün dünyada inkişafda olan müasir, mütərəqqi, sabit və əmin-amanlıq içində yaşayan güclü dövlət olduğunu gördü.

Son illərdə Azərbaycanda keçirilən Bakı Şopinq Festivalı da bu sıradadır. Artıq iki dəfə keçirilən Bakı Şopinq Festivalı təkəcə ticarət deyil, ölkəmizin adət-ənənələrini, tarixi və mədəni irsini tanımaq baxımından da, öz müsbət tərəfləri ilə seçilir. Qeyd edək ki, Dünya Turizm Təşkilatının hesablamalarına görə, ticarət festivalları turist axınına 30 faizədək artırır. Ticarət turistlərin xərcləri sırasında əsas kateqoriyaya çevrilir, nəticə etibarilə, birbaşa və iqtisadiyyatın digər sektorları ilə əlaqədə olaraq iqtisadiyyatın vacib gəlir mənbəyinə çevrilir.

Birinci Şopinq Festivalına nisbətən, Azərbaycanda ötən il keçirilən ikinci Bakı Şopinq Festivalı böyük əks-səda doğurdu. Festivala gələnlərin sayında xeyli artım müşahidə olundu. Artıq Azərbaycan üçüncü Bakı Şopinq Festivalına hazırlaşır. Mayın 1-dən 31-dək təşkil ediləcək Üçüncü Bakı Şopinq Festivalı ölkəmizin turizm bazarına təsirsiz ötməyəcək. Malik olduğu uğurlu özəlliklərlə yanaşı, Azərbaycan turizm sektorunu inkişaf etdirmək, ölkə iqtisadiyyatında bu sahənin payını artırmaq məqsədilə bir sıra həvəsləndirici festivallar və tədbirlər həyata keçiriləcək. Bakı Şopinq Festivalı ölkə iqtisadiyyatını inkişaf etdirmək və çoxlu sayda turisti cəlb etmək üçün həyata keçirilən tədbirlər sırasındadır. Əminliklə vurğulamaq olar ki, bu gün Bakı Şopinq Festivalı xarici turistləri cəlb edən Azərbaycan paytaxtının vizit kartlarından biridir.

ZÜMRÜD

"Nar" NETTY-2018 Azərbaycanın milli internet

mükafatının keçirilməsinə dəstək oldu. Azərbaycanda informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkişafına hər zaman töhfə verməyə çalışan mobil operator ənənəvi olaraq NETTY mükafatının keçirilməsinə dəstək olmaqdadır.

NETTY Azərbaycan milli internet mükafatı 2004-cü ildə təsis edilmişdir. Ümumdünya şəbəkəsinin milli seçməti və İKT bazarının inkişafı məqsədilə yaradılmış NETTY informasiya texnologiyaları sahəsində Azərbaycanın ilk peşəkar mükafatıdır. NETTY Azərbaycanın ən yaxşı internet layihələri və informasiya texnologiyaları sahəsində çalışan peşəkarları aşkar edərək onları mükafatlandırır. 15-22 may 2018-ci il tarixində

Gəlin birlikdə böyüək

ləri arasında mükafatın nominantları siyahısını formalaşdıran Ekspert Şurası və Virtual münisiflər heyətinin sərəməsi başlayacaqdır. Ekspert Şurası hər nominasiya üzrə üç nominant seçəcəkdir. 22 mayda NETTY Akademiyası nominantlar sırasından mövcud nominasiyaların hər birində mükafatın qalibini müəyyən etmək üçün sərəməyə start verəcəkdir. NETTY-2018 mükafatının qalibləri rəsmi olaraq təntənəli mükafatlandırma mərasimində elan ediləcəklər.

Ənənəvi olaraq, müsabiqə çərçivəsində aşağıdakı nominasiyalar üzrə Azərbaycanda ən yaxşı resurslar elan olunacaq: "Azərbaycan", "Dövlət saytı", "Təhsil və elm", "Mədəniyyət və incəsənət", "Cəmiyyət", "İnformasiya və xəbərlər", "Servis-sayt", "Korporativ sayt", "Elektron ticarət sahəsində ən yaxşı layihə", "İdman", "Şəxsi sayt", "Virtual münisiflər heyətinin seçimi", "Facebook"-da ən yaxşı səhifə".

Mükafatın əsas tərəfdaşları

"Nar" operatoru və "Azintecom" şirkətidir. Mobil operator özünün çoxşaxəli korporativ sosial məsuliyyət (KSM) strategiyası çərçivəsində Azərbaycanda İKT sahəsinin inkişafına və müxtəlif innovativ texnologiyaların, o cümlədən startapların tətbiqinə dəstək olmağa çalışmaqdadır. "Nar" KSM strategiyası haqqında ətraflı məlumatı nar.az internet sahifəsindən öyrənmək olar.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş hə-

yatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib.

"Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. 2017-ci ilin 2-ci rübündə müstəqil beynəlxalq şirkət olan "P3 Communications" tərəfindən keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən, dinamik inkişaf və şəbəkənin genişləndirilməsi istiqamətində görülmüş işlər sayəsində "Nar" şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə ən yüksək nəticəyə nail olub. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir və 2 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

17 aprel 2018-ci il

AXCP sədri Əli Kərimlinin xarici ölkələrdə "siyasi sığınacaq" statusu almaq istəyənlərə saxta partiya arayışını satması na dair sənədlər, daha öncələr olduğu kimi, bu ərəfələrdə də üzə çıxmaqdadır. Belə ki, hələ ötən il bu kimi məsələlərlə bağlı Baş Prokurorluğa çağırılan Ə.Kərimli sözügedən iddialarla razılaşmadığını desə də, ortaya qoyulan danılmaz faktlar həmin istiqamətdə işin davam etdiriləcəyindən xəbər verir. Məlum olan isə budur ki, Ə.Kərimli saxta arayışları 2500-3000 avroya Hollandiyada yaşayan, "Azadlıq" qəzetinin və "Azərbaycan saati" verilişinin müxbiri Fikrət Hüseynli ilə əlbir olaraq satır. O. cümlədən, digər şəxslərlə də bu istiqamətdə işlər aparılmaqdadır. Necə deyirlər, saxta sənəd bazarı bu gün Ə.Kərimlinin inhisarında qalmaqda davam edir.

Saxta sənədə gəl, saxta sənədə..! 2500, 3000 avroya!

Daha bir məqamı da xatırlada bilirik ki, arayışlarla yanaşı, partiya biletləri də satan dələduz "lider" onu ifşa etmiş digər faktdan

Əli Kərimli ilə Ramin Hacılı birləşdirən nədir?

Saxta arayışlar, partiya biletləri və AXCP sədrinin "dobrosu"

Bank: Nordea Bank AB Latvia branch
Account name - (Hesab)- LV47NDEA0000084606307
SWIFT code: NDEALV2X
Klient: Huseynov Fikrat
Klient nummer: 2138665

da yayınmağı bacarmamışdı. Məsələn üçün, bir müddət öncə, sosial şəbəkədə siyasi sığınacaq almaq üçün Almaniyaya üz tutmuş şəxslərdən birinin - Ə.Kərimlinin sədri olduğu AXCP üzvü olduğunu əks etdirən sənədin fotosu paylaşılmışdı. Digər tərəfdən, iddia edilən faktlardan biri də Ə.Kərimlinin bu məsələdə Avropada yaşayan adamlarına saxta sənəd düzəldib, insanlara satması üçün "dobro" verməsidir. Belə ki, belə sənədlərdən birini, məhz Almaniyada alan şəxs sənədin Ramin Hacılı adlı bir nəfər tərəfindən 3000 manata hazırlanaraq, ona satıldığını deyib. Beləliklə, Ə.Kərimlinin saxta sənəd və arayış şəbəkəsinin artıq Avropa ölkələrində də vüsət aldığını əminliklə deyə bilirik. Çünki sosial şəbəkə istifadəçiləri

sözügedən şəxsin müxalifətyönümlü "Dağ Gənclər Hərəkatı"nın keçmiş rəhbəri, hazırda "Azərbaycan Avropa Hərəkatı"nın sədri R.Hacılı olduğu bildirilir. Əldə edilmiş məlumatlara görə, R.Hacılı xaricdən sığınacaq almaq istəyən şəxslərə saxta partiya biletləri, saxta məhkəmə qərarları, polis tərəfindən saxlanma ilə bağlı protokollar satır, əlbəttə ki, AXCP sədrinin razılığı əsasında. Maraqlısı isə budur ki, həmin şəxslər də bu

saxta sənədlərlə digər ölkələrdən siyasi sığınacaqlar ala biliblər...

Guya insanlara viza almaqda "yardımçı" olur...

Düzdür, Ə.Kərimlinin dələduz iş birlikçisi R.Hacılı deyilənləri qəbul etmir və özünü təmizə çıxarmaq üçün bildirir ki, Almaniyada turizm sahəsində çalışır, guya insanlara viza almaqda "yardımçı" olur və s. Ancaq dediklərini dolayısı ilə təkzib edir. Məsələn üçün, bu gün o, bəzi sadələh insanlar inandıra bilər ki, həqiqətən də, turizm sahəsində çalışır və insanların viza almaları üçün müəyyən məbləğlər qarşılığında qazanc əldə edir. Lakin sirs deyil ki, onun çalışdığı bu kimi sahələrdə saxta vizalar və sənədlərin düzəldilməsi kifayət qədər mümkündür. Əlbəttə, R.Hacılı heç vaxt öz dələduzluğunu etiraf etməz, eləcə də, ona "dobro" verən Ə.Kərimlinin də bu işdə tapşırıq verdiyini ictimailəşdirməz. Ancaq ortada olan dəlillər və faktlar həmin insanların birliyinə gedərək, hansı oyunlardan çıxdıklarını kifayət qədər sübuta yetirmiş olur.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Radikalların mitinq mərəzi

Dağıdıcı müxalif ünsürlərin mitinq barədə təsəvvürləri ötən əsrin sonlarında olduğu kimi, yenə də yanlış olduğu hər mini-aksiyadan sonra öz təsdiqini tapır. Azərbaycan cəmiyyəti bu yanlışlıqları hər dəfə müşahidə edərək, bu mitinqlərin mənasız və lazımsız olduğu qənaətində olsa da, nədənsə aqressiv müxalifət ya müşahidə edə bilmir, ya təhlil edə bilmir, ya da ümumiyyətlə, bu yanlışlıq etiraf edə bilmir. Necə deyirlər, kor tutduğun buraxmadığı kimi, mitinq adlandırdıqları kiçik bir aksiyanın etəyini buraxmaq fikrində deyillər.

Ayda bir neçə dəfə mitinq keçirmək arzusunda olan radikalların artıq aksiya fobiyası əmələ gəlib desək, yanlışdır. Çünki mənasız, maraqsız, nəticəsiz, sosial sifariş olmayan, hər dəfə eyni şuar, eyni ssenari ilə keçirilən monoton mitinq dəfələrlə təkrarlamaq mitinq xəstəliyinə tutulmaq deməkdir. Ələlxüsus, iştirakçıların sayının günü-gündən azaldığını görə-görə aksiya şəkərindən əl çəkməyənlərə tutulduqları mərzəyə görə adamın yazığı gəlir. Ona görə yazığı gəlir ki, ən sıravı fərdlər və nümayəndələr belə aksiyaların sosial sifariş olmadığını dərk etdikləri halda, partiya və qurum olaraq, heç birinin bunu dərk etməməsi, yaxud qəbul etməməsi, özləri üçün, sözün həqiqi mənasında, çox acınacaqlıdır.

Hər dəfə mitinqə gecikən, özü də cəmiyyəti saatlıq tədbirə yarım saat gecikən "Milli Şura" sədri və AXCP sədri üçün, görünür, mitinq, sadəcə görüntü olaraq maraqlıdır. Əks halda, hər biri bu aksiyaya hamıdan qabaq gəlib, hamıdan da sonra gedərdilər. Bu zaman kəsiyindən maksimum istifadə etməyə, daha geniş müzakirələr aparmağa cəhd edərdilər. Doğrudur, aparılacaq müzakirə mövzusu da yoxdur və bunu onlar özləri də çox yaxşı bilirlər və məhz buna görə

də, nitqləri ancaq şər-böhtan üzərində qurulub. Amma hər dəfə bu gecikmə faktına istinadən etiraf etməlidirlər. Bu, əsassız, arqumentsiz ittihamlara belə ayırdıqları vaxt və aksiyanın mahiyyəti özləri üçün də tamamilə maraqsızdır. Mitinq adı altında bir neçə nəfəri, hər dəfə də eyni adamları, daha doğrusu, qohum-əqrəbalarını, yaxın ətraflarını "Məhsul" stadionuna toplayıb afişalaşdırmaq marağında olduqlarını etiraf etməlidirlər.

Aksiya iştirakçıları tərsinə tutduqları şuarlarla, selfi çəkdirməklə müxalifətin mitinq vərdişlərinə sadiq qaldılar

Müxalifətin son uğursuz aksiyası da əvvəlkilərdən zərər qədr fərqlənmədi. İstər çıxışçıların fikirləri, istər şuarlar, istərsə də iştirakçıların eyni olması baxımından bu aksiya əvvəlkiləri xatırladırdı. Əgər fərq haqqında danışmaq lazımsa belə, fərq aksiyanın tarixi və bir də iştirakçıların sayının, ən azından, iki dəfə azalması ola bilər. Bəli, son aksiyada iştirakçıların sayı əhəmiyyətli dərəcədə azalmışdı və görünür, bir çoxları aksiya şoumenlərinin iç üzünü də, mitinq adı altında keçirilən bu mini-aksiyaların əsl mahiyyətini də dərinləndirərək dərk ediblər.

Dərk ediblər ki, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni və Arif Hacılı kimi şoumenlər aksiyanın sosial sifariş əsasında deyil, xarici havadarlarının, qrant ödəyənlərin və Azərbaycan əleyhinə olan qüvvələrin sifarişli təşkil edirlər. Belə olan təqdirdə, iş ictimaiyyətin maraqlarından, xalqın mənafeyindən, hər hansı bir aksiyanın mövqeyindən söhbət belə gedə bilməz və iştirakçıların hər birini bu şoumenlər öz çirkəli oyunlarına alət etmək niyyətindədirlər.

Aksiyalarının əsl mahiyyətini dərk etməyənlər isə tərsinə tutduqları şuarlarla, selfi çəkdirməklə müxalifətin mitinq vərdişlərinə sadiq qaldılar. Belə aksiyaları müşahidə etdikdə, bəlli olur ki, mitinq adı altında həmin məkana toplaşan, daha doğrusu, toplaşmaq vərdişindən əl çəkməyən bu insanlar heç də nə "şura" sədrinin, nə AXCP sədrinin, nə də Müsavat başqanının məsləkdaşı, əqidə yoldaşı deyil və toplaşmalarının da heç bir siyasi anlamı yoxdur. Əksəriyyəti sosial şəbəkələrdə öz profillərini yeniləmək, şəkil bazasını doldurmaq, bir sözlə, virtual məkana hazırlıqlı olmaq niyyəti ilə təşrif buyurmuşdular. Əgər Kərimli, Həsəni, eləcə də, Hacılı bu adamları öz elektoratından sayırsa, əməlli-başlı yanılırlar. Çünki şəkil çəkdirmələr şoumenlərin nitqinə qulaq asmaq niyyətində deyildilər və hər biri özünə lazım olan qədr qaldıqdan sonra tez bir zamanda, aksiyanın keçirildiyi meydanı tərk edirdilər.

Dağıdıcı müxalifət düşərgəsi dərk etmək və qəbul etmək məcburiyyətindədir ki, aksiyaları hər dəfə kəmiyyət və keyfiyyət etibarilə iki dəfə azalır və bu aksiyaları davam etmək niyyətindədirlərsə, qısa bir zamanda, təyin edəcəkləri aksiyanı "Məhsul" stadionunda deyil, balaca bir otaqda da keçirə biləcəklər. Yox, əgər bu sonluqdan da nəticə çıxarmasalar, bilməlidirlər ki, ən yaxın vaxtda keçirmək arzusunda olduqları aksiyalarında Kərimli, Həsəni və Hacılıdan başqa heç kim olmayacaq.

İnam HACIYEV

Avtomobillərdən oğurluq etməkdə şübhəli bilinən şəxs saxlanılıb

Yasamal Rayon Polis

İdarəsinin 29-cu polis şöbəsinə müraciət edən Bakı şəhər sakini S.Qədirov A.Salamzadə küçəsində "Toyota" markalı avtomobilinin şüşəsinin sındırıldığını və 500 manat dəyərində qızıl boyunbağının oğurlandığını bildirib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirləblər ki, oğurluğu törətməkdə şübhəli bilinən şəxs dərhal başlanılan əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə müəyyən edilərək "isti izlər"lə saxlanılıb. Araşdırmalarla onun Bakı şəhər sakini Rüstəm Rüstəmov olduğu müəyyən edilib.

Həmin şəxsin ətrafında aparılan tədbirlərlə onun ötən il dekabrın 29-da və cari il aprelin 7-də eyni üsulla rayon ərazisində "Porsche" markalı avtomobildən 20 min ABŞ dolları, "Hyundai" markalı avtomobildən isə 670 manat və iki eynək oğurlaması da müəyyənləşib. Faktla bağlı cinayət işi başlanılıb, araşdırma aparılır.

Yevlaxda uşaq bağçası, Saatlıda ev yanıb

Yevlaxda yanğın hadisəsi qeydə alınıb. AZƏRTAC Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) saytına istinadla xəbər verir ki, Yevlax şəhərində uşaq bağçasının yerləşdiyi ikinci mərtəbəli binanın birinci mərtəbəsindəki xidməti otaqda yataq dəstləri yanıb. Bina yanğından mühafizə olunub. Yanğın yanğın bölmələri tərəfindən söndürülüb.

Saatlıda isə yaşayış evində yanğın baş verib. Fövqəladə Hallar Nazirliyindən verilən məlumata görə, Saatlı rayonunun Qarayevkənd kəndində ümumi sahəsi 220 m2 olan birmərtəbəli 5 otaqlı evin dam örtüyü 220 m2 sahədə, 4 otağının və mətbəxinin yanar konstruksiyaları 140 m2 sahədə yanmışdır. Evin qalan hissəsi və bitişik talvar yanğından mühafizə olunub. Yanğın yanğın bölmələri tərəfindən söndürülüb.

Bəşəriyyətin demokratik hüquqları uğrunda mübarizə tarixindən: Aristotel ədalətli dövlət quruculuğu haqqında

Aristotelin "Etika", "Politika", "Ritorika" və digər əsərlərində cəmlənmiş elmi irsi əsrlər boyu əvvəlcə Şərq, sonralar isə Qərb fəlsəfəsinə öz həlledici təsirini göstərmişdir. Orta əsrlərdə Avropada Aristoteli, sadəcə olaraq, "filosof" adlandırdılar. İndiyə qədər çoxları fundamental fəlsəfi problemləri bütün dərinliyi ilə əhatə etmədiyinə və ensiklopedik biliyinə görə onu bütün zamanların və xalqların ən böyük filosofu sayır.

Aristotelin "Politika" əsəri Qərbin siyasi fəlsəfəsində başlanğıc nöqtəsi hesab edilir. Bu, yunan filosofunun siyasi rejimlərin müxtəlif növlərini, vətəndaşlığın mənasını və siyasi həyatda təhsilin rolunu sistemli təhlilə çəkən ilk böyük elmi iş idi.

Aristotelə görə, demokratiya siyasi rejimlərin (bunların arasında o, habelə monarxiya, oliqarxiya, tiraniya və politiya rejimlərini nəzərdən keçirirdi) yalnız bir formasıdır. Aristotel monarxiya tərəfdarı idi, lakin bir şərtlə ki, monarx təhsil görmüş, bilikli adam olsun və dövləti hamının xeyri naminə idarə etsin.

Aristotel ən geniş yayılmış rejim kimi demokratiyaya yaxın olan, həm də özündə oliqarxiyanın və müasir konstitusiyalı monarxiyaların elementlərini daşıyan politiyanı qeyd edirdi.

Aristotelin fikrincə, cəmiyyət daxilində yaşayan insan siyasi varlıqdır. Dövlət təbii şəkildə ailədən törəyərək, hakimiyyət və tabeçilik münasibətlərini (ağa və kölə, er və arvad, ata və övladlar) yeni səviyyədə qurub həyata keçirir. Aristotel quldarlığı müdafiə edirdi. Platon kimi, o da belə hesab edirdi ki, insan ümumən siyasi azadlıq şəraitində yaşamaq iqtidarında deyildir. Lakin Platondan fərqli olaraq, Aristotelin ideal dövləti müxtəlif mülkiyyət formalarına, iqtisadi özünütənzimləmə mexanizminə malik, siyasi hakimiyyəti isə geniş yayılmış institutlar sistemi (şəhər məclisi, magistrat, mühkəmə) və cəmiyyətin təyin etdiyi vəzifəli şəxslərin vəsiyyəti ilə həyata keçirilən açıq və dinamik inkişaf edən cəmiyyətdir. Aristotel üçün hakimiyyət Platonda olduğu kimi hamıdan yüksəkə duran əzm, iradə deyil, bir neçə müstəqil iradənin məcmusudur.

Aristotel demokratiyanı idarəetmənin ən pis formalarından ən yaxşısı kimi təsvir edirdi. Belə ki, onun fikrincə, burada hakimiyyət, adətən, əksəriyyət təşkil edən yoxsul və əsil-nəcabətsiz vətəndaşlara məxsus olacaqdır. Aristotel iddia edirdi ki, demokratiyanın ən yaxşı forması ən az demokratik olanıdır. Belə demokratiyada insanların çoxu yoxsul deyil və yoxsulların bərabər hüquqları yoxdur.

Aristotelin "Politika" əsərində ədalətli dövlət quruluşu haqqında yazırdı: "Ədalət bərabərlikdir... ancaq hamı üçün yox, yalnız bərabərlər üçün bərabərlikdir".

Aristotelin fikrincə, ümumi fay-

danı nəzərə alan dövlət quruluşu ciddi ədalət baxımından düzgün sayılır. Yalnız hakimiyyətdə olanların rifahını güdən quruluşlar isə düzgün deyildir, səhvdir: onlar yalnız hökmranlığa əsaslanır, dövlət isə azad insanların ünsiyyətidir. İndi düzgün dövlət quruluşlarının təbiətini və sayını gözəndən keçirmək olar...

İlk öncə, oliqarxiyanın və demokratiyanın göstərilən sadə fərqləndirici prinsipləri və bir də oliqarxiyanın və demokratiyanın gözündə nəyin ədalətli sayıldığı araşdırılmalıdır. Axı hamı ədalət deyilən şeyə söykənmir, amma ədalətin yalnız bəzi əlamətlərindən söz açırlar, lakin onların ədalət adlandırdıqları heç də ədalətin bütününü deyildir. Göründüyü kimi, ədalət bərabərlikdir, bu, doğrudan da, belədir, ancaq hamı üçün yox, yalnız bərabərlər üçün bərabərlikdir və bərabərlik də ədalətdir, bu da, doğrudan, belədir, amma yenə də hamı üçün yox, yalnız bərabər olmayanlar üçün bərabərlik ədalətdir. Belə ki, kim üçün sualı diqqətdən qaçırıldığından səfeh mühakimə yürüdüldür. Səbəbi də odur ki, özləri barədə fikir yürüdürlər, öz işləri barədə mühakimələrdə isə, bəlkə də bir qism insanlar pis hakimdirler...

Ədalət nisbi anlayış olduğundan və "Etika"da öncə xatırladığımız kimi, subyektin xassələrindən asılı olduğu dərəcədə də, obyektin xassələrindən asılı olaraq fərqləndirildiyindən, obyektə aid olan bərabərliyin nisbi olduğu ilə hamı razılaşırsın, ancaq subyektlərə aid olan bərabərlik barədə indicə göstərilən səbəbdən, yəni öz şəxsi işləri haqqında səfeh mühakimə vardır: sonra da həm onlar, həm də başqaları ədalətin nisbi anlayışı ilə razı olduqlarını zənn edərək, onu tam anladıklarını israr edirlər.

Dövlət, ümumiyyətlə, yaşamaq üçün deyil, xoşbəxt yaşamaq üçün qurulur. Əks halda, kölələrdən yaranan və heyvanlardan təşkil olunan birliyi də dövlət saymaq lazım gəlirdi. Bu isə gerçək olmazdı, çünki onlar hamının rifahına can atan və öz iradələri ilə birlik qurmurlar...

Dövlət qarşılıqlı incikliklərin qarşısını almaq, ticarət və xidmət mübadiləsi xatirinə də yararlıdır. Belə olsaydı, etrusklar, kərfagenlilər və ticarət əlaqəsində olan bütün insanlar bir dövlətdə birləşmiş sayılırdılar...

Amma doğrudan da, ticarət aparın tərəflər arasında malların çıxarılması və götürülməsi barədə razılaşanlar olur. Lakin bu işləri həyata keçirmək üçün onların ümumi vəzifəli şəxsləri olmur, əksinə, tərəflərin hər birində onlar ayrı-ayrıdır, bir-birinin ədalətli olub-olmaması barədə alçaq hərəkət etməsinin qarşısını almaq barədə düşünmür, onlar yalnız bir-birinə ziyan vurmamaq barədə fikirləşirlər. Dövlətdə isə qanunauyğunluğa riayət edilməsi naminə mənəvi keyfiyyətə qayğı ilə göz qoyulur; gerçəkdən dövlətdə vətəndaşların mənəviyyəti barədə qayğıya ehtiyac da buradan irəl-

gəlir. Əks halda, dövlət münasibətləri müttəfiqlərin yalnız məkan baxımından yaratdıqları sadə ittifaqa çevrilirdi. Hətta qanun da bu halda sadə müqavilələrdən ibarət olub, Likofronun söylədiyi kimi, sadəcə, şəxsi hüquqların qaranından başqa bir şey olmazdı...

Beləliklə, dövlət yurd, məkan ümumiliyi deyil, qarşılıqlı təhqirlərin qarşısını almaq, yaxud əlverişli mübadilə xatirinə də yaradılır. Doğrudur, dövlətin yaşaması üçün bütün bu şərtlər olmalıdır, amma dövlət bunların bir yerə yığılması deyil, dövlət ləyaqətli həyat naminə, kamil və mənalı həyat sürmək məqsədilə ailələrin və qəbilələrin münasibətlərindən doğur.

Demokratiya və oliqarxiyadan başqa, dövlət quruluşunun iki növü də vardır. Onlardan birini hamı qəbul edir - biz yuxarıda onun haqqında danışırdıq. Dövlət quruluşunun dörd növü bunlardır: monarxiya, oliqarxiya, demokratiya və aristokratiya. Dövlət quruluşunun beşinci növünü politiya adlandırdılar. Bu quruluş növünə az rast gəlinir, ona görə də, dövlət quruluşunun novlərini araşdırırlar onu diqqətdən qaçırdılar; onlar da Platon kimi dörd növü göstərməyi yetərli bilirdilər...

Ədalət naminə deyək ki, aristokratiya ilkin əlamətlərindən igidliyinə görə seçilən yox, fəzilətinə görə seçilən kişinin idarə etdiyi quruluşdur. Yalnız belə dövlət quruluşunda yaxşı kişi və yaxşı vətəndaş eynidir. O biri quruluşlarda isə "yaxşı" anlayışı quruluşdan asılı olaraq işlədilir...

Belə ki, aristokratik quruluş dövlətə ən yaxşı vətəndaşların gəlməsinə çalışır, oliqarxiya da bütün cəhətləri ilə mükəmməl insanlardan ibarət olur.

Təbii ki, yaxşı və yetkin insanların deyil, səfehlərin idarə etdiyi dövlət rifah quruluşu ola bilməz, eynilə yaxşı qanunları olmayan dövləti ən yaxşı adamların idarə etməsi də mümkün deyil. Yaxşı qanunlar o deyil ki, heç kəsi günahlandırmasın. Əksinə, qanunçuluğun bir növü mövcud qanunlara riayət etməkdir, o biri növü riayət olunmayan qanunların yaxşı tərtib olunmasıdır (axı pis tərtib olunan qanunlara da itaət oluna bilər). Burada iki hal ola bilər: dövlət onun üçün mümkün olan, ya da gerçəkdən ən yaxşı olan qanunlara söykənir...

Aristokratiya quruluşunun mahiyyətini fəxri hüquqların mənəvi keyfiyyətə görə verilməsi (belə ki, aristokratiyanın təməli yüksək mənəvi keyfiyyətdir), oliqarxiyanın mahiyyətini var-dövlət, demokratiyanın mahiyyətini azadlıq təşkil edir...

Lakin dövlət quruluşunun, görünür, iki başlıca növü vardır. Deyilənə görə, küləyin iki əsas növü (quzey və güney) olduğu və qalanları sapdırma sayıldığı kimi, dövlət quruluşunun da iki başlıca növü vardır: demokratiya və oliqarxiya.

Beləliklə, azad və kasıb insanların çoxluq təşkil edərək ali hakimiyyəti öz əlinə aldığı quruluş de-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

mokratiya, ali hakimiyyətin varlı və ali mənşəli azlığın əlində olduğu quruluş isə oliqarxiya sayılmalıdır...

Demokratiyanın birinci növü bərabərlikdir. Bərabərlik demokratiyanın bu növü üçün əsas qanun olub nə kasıblara, nə də varlılara hər hansı bir üstünlük vermir. Ali hakimiyyət nə onun, nə də o birinin əlində toplanır, hər ikisi bərabərdir. Əgər azadlıq və bərabərlik demokratiyanın mühüm əlamətidirsə, bu, özünü onda göstərə bilər ki, dövlətin idarə olunmasında hamı mütləq iştirak etsin. Xalq demokratiyada çoxluqda qaldığından və onun qərarları həlledici olduğundan, belə dövlət quruluşu demokratikdir. Bu, demokratiyanın bir növüdür...

Demokratiyanın başqa bir növü vəzifələrin tutulmasında, çox olmasa da, zənginlik şərtinin və əmlak senzinin qoyulmasıdır. Bu senzi alan adam vəzifəsinə başlaya bilər. Onu itirən vəzifədən azad edilir. Demokratiyanın üçüncü növü nəzərdə tutur ki, mənşəcə vətəndaş olanların hamısının vəzifə tutmaq hüququ var, amma yalnız qanun hökm edir. Demokratiyanın dördüncü növü yenə də vətəndaşın vəzifə tutmaq hüququnu və qanunun aliliyini nəzərdə tutur.

Demokratiyanın beşinci növü qanunun deyil, sadəcə xalqın ali hakimiyyətini nəzərdə tutur.

Burada son söz qanunun deyil, xalq iclasının demagogiya yolu ilə qəbul edilən qərarıdır. Qanunun həlledici rol oynadığı demok-

ratik dövlətlərdə demaqqolara yer yoxdur, orda yaxşı vətəndaşlar birinci yerə qoyulur. Qanunun aliliyi olmayan yerdə isə demagogiya yaranır. Xalq çoxluğu mütləq hökmran olur: ali hakimiyyət ayrı-ayrı qərarlar, bir yerdə hamının-dır.

Çünki xalq iclasının qərarı və tiranın sərəncamı onların canfəşanlılığı ilə olur; belə demokratiyada ali hakimiyyət xalqın olsa da, demaqqol onun rəyi üstündə hakim olur, kütlə onların sözü ilə hərəkət edir, yaltaqlar da tiranın rəyinə nəzərət edirlər.

Belə demokratiya dövlət quruluşu adlandırılma bilməz - qanun hakimiyyəti olmayan yerdə dövlət quruluşu da yoxdur. Qanun hamının üstündə hakim olmalıdır, vəzifəli şəxslərə və xalq iclasına xüsusi məsələlərin müzakirəsi tapşırılmalıdır. Beləliklə, hər şeyin xalq iclaslarının qərarları ilə idarə olunduğu dövlət quruluşunu demokratik quruluş adlandırmaq olmaz, çünki heç bir qərar ümumi xarakter daşımır, qanunun gücü ümumiliyindədir. Demokratiyanın növləri, bax, bu üsulla fərqləndirilməlidir.

Beləliklə, aydın olur ki, bəşəriyyətin demokratik hüquqlar uğrunda mübarizə tarixi çox qədimlərdən gedib çıxır. Bərabərlik, xalq qanunları, qanunun gücü ümumiliyindədir. Demokratiyanın növləri, bax, bu üsulla fərqləndirilməlidir.

Vahid Ömərrov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Yeni kəşf: oturaq həyat tərzini beyində dəyişiklik yaradır

Oturaq həyat tərzinin ürək-damar sistemi xəstəlikləri, diabet və vaxtından əvvəl ölmə səbəb olduğu heç kimə sirr deyil. Kaliforniya Universitetinin mütəxəssisləri müəyyən ediblər ki, oturaq həyat tərzini beynin hafizənin formalaşması və təlimdə əsas rol oynayan nahiyəsində dəyişikliklərə əlaqəlidir. Söhbət medial gicgah payından gedir. AZƏRTAC "Meddaily" saytına istinadla xəbər verir ki, tədqiqatlarda 45-75 yaş arasında 35 nəfər iştirak edib. Alimlər könüllülərin fiziki fəallıq səviyyəsini qiymətləndiriblər. İştirakçılara ötən həftə gündə neçə saati oturaq keçirdikləri barədə də sual verilib. Bundan başqa, könüllüləri maqnit-rezonans tomoqrafiyasından keçiriblər. Tədqiqatçılar aşkar ediblər ki, çox oturan insanlarda medial gicgah payının qabığı daha nazik olub. Yüksək səviyyəli fiziki fəallıq da mənfi nəticələri aradan qaldırmayıb. Alimlər vurğulayırlar ki, aşkar edilmiş əlaqənin səbəb-nəticə prinsipinə aidiyyəti yoxdur. Mütəxəssislər tədqiqatı davam etdirməyi planlaşdırırlar.

Yüksək miqdarda alkoqol qəbulu ölümü yaxınlaşdırır

Həftə ərzində alkoqoldan istifadənin 100 qramdan artıq olması ölümü yaxınlaşdırır. Alimlər alkoqol istifadəsinə meylli olan 600 min nəfər üzərində tədqiqat aparıblar. Onların 50 faizini 100 qramdan, 8 faizini isə 350 qramdan çox içənlər təşkil edib. İştirakçılardan 40 mindən çoxu sonralar ürək-damar xəstəliklərindən vəfat edib, 39 min nəfərində isə həmin xəstəliklərin əlamətləri müşahidə olunub. AZƏRTAC "Mir 24" saytına istinadla xəbər verir ki, araşdırmalar nəticəsində mütəxəssislər həftədə 100 qramdan 200 qrama qədər alkoqol qəbulunun ömrü yarım, 200 qramdan 350 qrama qədər qəbulunun bir, ya iki, 350 qramdan çox qəbulunu dörd-beş il qısaltdığı qənaətinə gəliblər.

"Tədqiqatın nəticələri göstərir ki, alkoqolun faydası haqqında yayılan bəzi söz-söhbətlərə baxmayaraq, onun qəbulunun orqanizmə heç bir faydası yoxdur", - deyər Şeffild Universitetinin ürək-damar xəstəlikləri üzrə professoru Tim Çiko söyləyib.

Dibçək güllərinə qulluq qaydaları

Dibçək güllərinə qulluq səbir və zəhmət tələb edir və onu əkməyin zamanı var. Otaq bitkilərini ilin bütün vaxtlarında yetişdirmək mümkündür. Lakin əkin üçün ən yaxşı vaxt mart və oktyabr aylarıdır. AZƏRTAC dibçək bitkilərinin əkilmə və qulluq qaydaları barədə məlumat verir. Orta boylu gül əkmək üçün diametri 2-5 santimetr olan qab götürülür. Qabın altına drenaj üçün dəmir dirəklər açılır, dibinə çınqıl və balıqqulağı tökülür. Bitkinin yaxşı inkişaf etməsi üçün çınqılın üstünə keyfiyyətli, yumşaq və məhsuldar torpaq əlavə olunur. Gül əkiləndən sonra növünə görə ehtiyac duyulduqda suvarılmalı və gübrələrlə qidalandırılmalıdır.

Qışda dibçəkləri mütləq otaqda saxlamaq lazımdır, otağın temperaturu isə 15-16 dərəcədən aşağı olmamalıdır. İsti havalarda gülləri açıq havada, günəş düşən yərə qoymaq olar. Bitkilərin yeri işıq və kölgə seven xüsusiyyətindən asılı olaraq seçilməlidir. Mütəxəssislər bəzi bitkiləri çiçəkləmə dövründə otaqda saxlamağı məsləhət görürlər, bu, çiçəklərin zəhərli maddə ifraz etməsi ilə əlaqədardır. Uşaqlara zərər vermək ehtimalı yüksək olan tikanlı bitkiləri də saxlamaq məsləhət deyil. Dibçək bitkilərinin sulanması da növünə görə dəyişir. Məsələn, kaktus suyu çox sevmir, ona həftədə bir dəfə su vermək kifayətdir. Ətirşah torpağın üst təbəqəsi quruyandan sonra sulanmalıdır.

ELAN

Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarının İllik Ümumi Yığıncağının çağırılması haqqında məlumat

Bank "BTB" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarının İllik Ümumi Yığıncağı 01.06.2018-ci il tarixdə saat 11:00-da Bankın Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Yusif Səfərov, 27 ünvanında yerləşən Baş ofisində keçiriləcəkdir. Səhmdarlar yığıncağın gündəliyi ilə Bankın Baş ofisində tanış ola bilərlər.

BAŞSAĞLIĞI

"Səs" Media Qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev kollektiv adından SƏS TV-nin qərb bölgəsi üzrə müxbiri Kamran Almədədova atası

Tapdıq Almədədovun

vefatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

SƏS

Son səhifə

17 aprel

Kristi Vey: "Bakıda Avropa çempionatının təşkilat səviyyəsi heyrtəmizdir"

İnana bilmirəm ki, Avropa çempionu olmuşam. Bu, heyrtəmiz hissdır. Hələ də şokdayam. Final inanılmaz oldu. Üç il əvvəl yıxılmışdım və əvvəlki formama qayıda bilmirdim. Mən bu qələbəyə doğru uzun yol qət etmişəm. Odur ki, sevincimin həddi-hüdudu yoxdur. Çox xoşbəxtəm. Bu, Avropa çempionatında mənim ilk medalımdır və özü də qızıdır.

Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Bakıda batut gimnastikası, ikili mini-batut və tamblinq üzrə 26-cı Avropa çempionatının ikili mini-batut növü üzrə qalibi Kristi Vey söyləyib. O, yarışlarda 71,500 bal toplayıb. Böyük britaniyalı gimnast deyib ki, Bakıda Avropa çempionatının təşkilat səviyyəsi heyrtəmizdir. O deyib: "Turnir elə mükəmməl təşkil edilib ki, sadəcə deməyə söz tapa bilmirəm. Şadam ki, Bakıya gəlmişəm. Burada çıxış etmək çox xoşuma gəldi. Xüsusən də ona görə ki, tamaşaçılar hər bir idmançının çıxışını dəstəkləyirlər. Bu da yarışlarda çox səmimi ab-hava yaradır. Şadam ki, Avropa çempionu titulu məhz Bakıda qazandım".

Kristi Vey tamblinq üzrə Avropa çempionu olmuş Azərbaycan gimnastı Mixail Malkini qələbə münasibətilə təbrik edib.

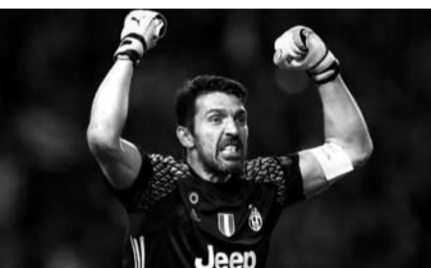

"Neftçi" "Zirə"ni darmadağın edib

Futbol üzrə Topaz Premyer Liqada 23-cü tura yekun vurulub. "Qəbələ" "Səbail" ilə qarşılaşmada 1:1 hesablı nəticəyə razılışıb. "Keşlə" isə, "Sumqayıt"ın qonağı olub və məğlubiyyətdən qaça bilməyib. Turun ən gərgin və maraqlı qarşılaşması isə, avrokuboklar uğrunda mübarizə aparən iki komanda - "Neftçi" və "Zirə" arasında baş tutub. "Ağ qaralar" uzun müddətdir ki, məğlub edə bilmədikləri "Zirə"ni böyük hesabla məğlub ediblər.

"Barselona" yeni rekorda imza atıb

İspaniya La Liqasının 32-ci turunda "Valensiya"nı qəbul edən "Barselona" 2:1 hesablı qələbə qazanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu qələbə ilə kataloniyalılar yeni rekorda imza atıblar. Belə ki, "Barselona"nın məğlubiyyətsiz oyun seriyası 39-a çatıb. Qeyd edək ki, daha əvvəl rekord "Real Sosyedad" klubuna məxsus idi (38). "Barselona" 39 oyunda 32 qələbə qazanıb və 7 heç-heçə edib. "Real Sosyedad" isə 22 qələbəyə sevinib və 16 dəfə meydanı heç-heçə ilə tərk edib.

"Boka Xunior's" Buffona altı aylıq müqavilə təklif edib

"Yuventus" futbol klubunun qapıçısı Canluici Buffon cari mövsümün sonunda azad agent statusu ala bilər. Arjentinanın "Boka Xunior's" klubu 40 yaşlı qapıçı ilə altı aylıq müqavilə imzalamaq istəyir. "Boka Xunior's"un hücumçusu Karlos Tevez keçmiş komanda yoldaşını klub üçün faydalı olacağını və Libertadores kubokunun qazanmaqda onlara yardımçı olacağını deyib. Qeyd edək ki, daha əvvəl Buffonun cari mövsümün sonunda karyerasını başa çatdıracağı bildirilib.

"Qəbələ"nin cüdoçusu Avropa kuboku yarışlarında qızıl medal qazanıb

Sankt-Peterburqda yeniyetmələr arasında cüdo üzrə Avropa kuboku yarışlarına yekun vurulub. Azərbaycan milli komandası və "Qəbələ" idman klubunun cüdoçusu Rövşən Əliyev uğurla çıxış edib. Turnirdə 55 kiloqram çəki dərəcəsində mübarizə aparən idmançımız bütün rəqiblərinə qalib gələrək çempion olub. Rusiya idmançıları İsa Elxanov və Şaxzod Amonova qalib gələn R.Əliyev yarımfinala yüksəlib. Bu mərhələdə daha bir rusiyalı Timur Uyanayevi mübarizədən kənarlaşdıran idmançımız həlledici görüşə vəsiqə qazanıb. Cüdoçumuz finalda komanda yoldaşı Balabəy Ağayevlə üz-üzə gəlib və ardıcıl 4-cü qələbə ilə fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıb.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİNFÖRM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500